

Bo suša izsušila kmetijstvo?

KGZS opozarja na ukrepe, ki bi lahko preprečili ali vsaj omilili posledice naravne ujme.

str. 3

Panožni krožki - sodoben sistem kmetijskega svetovanja

Panožni krožek je učinkovita svetovalna metoda, ki deluje po načelu reševanja težav v skupini s pomočjo moderatorja

str. 5

Aktivnosti zbornice na sejmu AGRA

Tudi v letu 2017 bo KGZS aktivno sodelovala na sejmu Agra.

str. 12

Letošnji pridelek krušnih žit navkljub spomladanski suši, ponekod tudi pozebi, vročinskim valovom in lokalnim neurjem, pod črto po količini ni tako slab, kot se je napovedovalo, po kakovosti pa je celo boljši kot lani. Pomemben stranski pridelek pri pridelavi žit je slama, ki je še kako uporabna. Največ se je seveda porabi kot stelja v hlevih za domače živali, zaradi velike količine vlaknin pa se jo lahko uporabi tudi v krmnih obrokih prežvekovalcev, predvsem tam, kjer reja ni tako intenzivna. (Besedilo in foto: Marjan Papež)

Panožni krožki – bistvo in namen

V Javni službi kmetijskega svetovanja že dalj časa poteka razprava, kako postaviti panožne krožke kot učinkovito metodo kmetijskega svetovanja tudi v Sloveniji. Izkušnje v drugih evropskih državah kažejo na spodbudne rezultate pri takšnem načinu dela s kmeti. Ne glede na specifikko, ki jo ima slovensko kmetijstvo v vsej svoji raznolikosti, majhnosti in razdrobljenosti, je prav gotovo tudi za naše kmete ta metoda dela sprejemljiva. To potrjujejo dosedanje izkušnje javne službe kmetijskega svetovanja na tem področju pri nas kot tudi rezultati dosedanjih CRP projektov, kjer so sodelovale raziskovalne, izobraževalne in svetovalne inštitucije s področja kmetijstva. Potrebna pa bo še veliko dela in volje tako glede vzpostavitve modela krožka, razvoja orodij za delovanje krožkov, usposabljanja svetovalcev, predvsem pa glede zagotavljanja stalnega vira financiranja za delovanje panožnih krožkov.

Panožni krožek je učinkovita svetovalna metoda, ki deluje po načelu reševanja težav v skupini s pomočjo moderatorja, ki skrbi, da vsi člani aktivno sodelujejo. V takšni skupini prihaja do izmenjave mnenj in izkušenj med samimi deležniki. Za doseg uspeha je zato potrebno, da imajo člani krožka podobne težave in interese ter skupne cilje. Uspešno delovanje takšne skupine mora temeljiti na zaupanju (informacije se ne širijo izven skupine), spoštovanju idej vseh prisotnih, izmenja-

vi idej in izkušenj prisotnih ter določeni stopnji odgovornosti udeležencev (redno in aktivno sodelovanje). V krožku ima veliko vlogo moderator, običajno kmetijski svetovalec, ki je v dvojni vlogi, kot strokovnjak in moderator. Odvisno od obravnavane tematike sodelujejo na srečanjih tudi drugi svetovalci specialisti za posamezna področja in drugi strokovnjaki. V okviru panožnega krožka gre za prenos znanja med moderatorjem, strokovnjaki in udeleženci kot tudi do izmenjave izkušenj med samimi udeleženci.

V Javni službi kmetijskega svetovanja v Sloveniji se že dolgo spogledujemo s panožnimi krožki, ki jih vodijo v sosednji Avstriji, kjer imajo na tem področju že dolgoletno tradicijo. Prav pri njih smo se učili tudi prvih korakov. Novembra 2011 smo na redni letni posvet Javne službe kmetijskega svetovanja povabili Hanzija Mikla iz Kmetijsko gozdarske zbornice Koroške, ki je zelo nazorno predstavil delovanje panožnih krožkov v Avstriji. V tem letu smo v letni program dela Javne službe kmetijskega svetovanja prvič vključili naloge v povezavi z vzpostavitvijo panožnih krožkov kot novejšje in učinkovitejše svetovalne metode. Aktivnosti so tekale dalje, vendar nas čaka še veliko dela na tem področju.

Nadaljevanje na strani 6.

mag. Olga Oblak, KGZS

Preverite ponudbo kmetij na svojem pametnem telefonu!

Brezplačna aplikacija za Android

KUPUJMO DOMAČE!
KGZS
www.kupujmodomace.si

 DRŽAVA PARTNER
KITAJSKA

TRADICIONALNO SVEŽ!

 55. MEDNARODNI
KMETIJSKO-ŽIVILSKI SEJEM

26. – 31. 8. 2017, Gornja Radgona

 POMURSKI SEJEM

Se vidimo na AGRI

CVETKO ZUPANČIČ

predsednik KGZS

Končuje se poletje, letni dopusti in počitnice. To pomeni, da se tudi začenja jesenski del leta, kar nam nakazujejo že dela in opravila na kmetijah. Vse poletje smo trepetali, kakšno vreme nam bo prinesla noč, naslednji dan ali teden. Spomladi smo imeli pozebo, sedaj grozi suša, vmes je ponekod padala toča, težave z lubadarjem so skoraj že stalnica. Človek se sprašuje, ali nam je sploh bilo s čim prizaneseno. Dejstvo je, da če z naprednimi znanji in tehnologijo želimo pridelati vse več, nam narava tega ne dovoli in nas opozori, da nekaj ne delamo prav.

Res je, da je v trgovinah vsega dovolj, a je naša samooskrba vseeno tako na trhlih nogah, da lahko samo en dogodek spremeni vse in je v trenutku v državi pomanjkanje oziroma lakota. Na drugi strani kmetije velikokrat ne morejo pokriti niti stroškov, ki jih imajo. V takšnih razmerah je težko kmete nagovarjati, naj vztrajajo in se trudijo še naprej. Zato je pomembno, da se vsi (mi, država, evropska politika) tega zavedamo in bomo znali poiskati rešitve za evropsko, predvsem pa slovensko kmetijstvo. Prilagoditi se moramo spremenjenim klimatskim razmeram in poiskati ustrezne rešitve za ohranitev naših kmetij in gozdov. Le tako bomo pripravljene na najhujše.

Kot vsako leto se konec avgusta pozornost kmetijske in druge javnosti preseli na severovzhod naše države. Pred nami je namreč sejem Agra v Gornji Radgoni, na katerem bo veliko predstavitev, okroglih miz in drugih dogodkov. Sejem je tudi priložnost, da se pogovorimo o težavah, ki vas tarejo, in poiščemo pravo pot.

Lepo ste vabljeni na razstavnici prostor zbornice in še posebej na Dan zbornice, v torek, 29. avgusta, ko bomo predstavili naše delo v kmetijstvu in gozdarstvu v času od lanske do letošnje Agra. Dobrodošli!

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Zelena dežela št. 142, avgust 2017 • Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno. • Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinjina ulica 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01/5136640, e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si, splet: www.kgzs.si • Odgovorni urednik: Robert Peklaj • Novinar: Marjan Papež • Fotografija na naslovnici: Marjan Papež • Tehnično urejanje: Andrej Lombar • Jezikovni pregled: Marjana Cvirni • Fotografije: arhiv KGZS (če ni drugače navedeno) • KGZS ne odgovarja za oglasno vsebino. Tisk: Salomon, d.o.o. • Naklada: 80.000 izvodov • ISSN 1581-9027, spletna izdaja ISSN 2536-2119

Kako do sredstev za mlade kmete in prijaznih davkov

Tudi letos bo KGZS na sejmu AGRA pripravila kar nekaj predavanj, ki jih bodo izvajali strokovnjaki javne službe kmetijskega svetovanja in bodo v njih zajeli različne aktualne tematike.

Sobota, 26. avgust 2017

13.00–14.00 / dvorana 2

Kako do sredstev za mlade kmete

Predava: Jože Očko, KGZS

Predstavili bomo celovit postopek prenosa kmetije na mladega kmeta, vstopne pogoje za kandidiranje na podukrep Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete. Kratka predstavitev rezultatov in analiza prvega in drugega javnega razpisa ter kako javna kmetijska svetovalna služba, ki deluje v okviru KGZS, mladim kmetom pomaga pri uresničenju zastavljenih ciljev v poslovnem načrtu. Predstavitev e-novic – mladi prevzemnik, s katerimi obveščamo mlade prevzemnike o obveznostih glede ukrepa Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete in jih opozarjamo na pomembne časovne roke. Obveščamo jih o objavah novih razpisov, na katere bodo lahko kandidirali, vabimo na izobraževanja, ki jih pripravljamo na JSKS, ter jih obveščamo o drugih vsebinah. Predstavili bomo delo z mladimi gospodarji, ki je ena izmed prednostnih nalog dela javne službe kmetijskega svetovanja v zadnjih letih. Zavedamo se, da so potrebe po svetovanju pri mladih kmetih drugačne in bolj zahtevne. Ker temu želimo slediti tudi pri tehnološkem svetovanju, ustanovljamo panožne krožke mladih gospodarjev. Na kratko bomo spregovorili o delu KGZS na Akcijskem načrtu za mlade kmete za obdobje 2016–2020, katerega sopolisniki smo skupaj z ZSPM in MKGP.

Ponedeljek, 28. avgust 2017

13.00–14.00 / dvorana 5

Davki v kmetijstvu – zakaj morajo biti kmetom prijazni

Predava: mag. Neva Pajntar, KGZS

Z letošnjim letom so stopile v uporabo številne novosti s področja davčne zakonodaje, ki so bile predmet množičnih dogovarjanj v preteklih letih. Kaj kmetom prinaša povsem drugačna metodologija ugotavljanja katastrskega dohodka in kaj nekatere poenostavitve na področju obdavčevanja intenzivne pridelave zelenjadnic in zelišč? Zakaj možnost malih obsegov predelave lastnih kmetijskih pridelkov v okviru pavšalne obdavčitve med kmeti ni doživela pričakovanega odziva? Zakaj je prag za obvezno identifikacijo za DDV kljub prizadevanjem nevladnih kmetijskih organizacij še vedno postavljen prenizko? Kateri predlogi nove davčne reforme 2017 so dobrodošli in kateri za kmete nesprejemljivi? Katere možnosti imajo kmetije za ugotavljanje davčne osnove za različne dejavnosti in ali te možnosti omogočajo odločanje na osnovi administrativne zahtevnosti, stabilnosti davčnih bremen in socialnih transferov, ekonomsko prijaznostjo ...?

Sreda, 30. avgust 2017

14.00–15.00 / dvorana 2

Sladkorna pesa na naših njivah

Predstavljena bo tehnologija pridelave sladkorne pese in kakšna je njena prihodnost na slovenskih njivah.

Pomembni dogodki v prihodnjih mesecih

Kdaj?	Kaj? / Kje?
2. september	Podeželje v mestu – pridelano in ponujeno z ljubljeno / Ljubljana, Pogačarjev trg
12.–17. september	MOS – Mednarodni sejem obrti in podjetnosti / Celje
13.–17. september	Sejem za gradnjo, stanovanje, modo, kulinariko in kmetijstvo / Celovec/Avstrija
7. oktober	Podeželje v mestu – festival vinske trte / Maribor
8. oktober	Tradicionalno srečanje kmetov / Ponikva, Slom

Nadzor nad izvajanjem ukrepov Skupne kmetijske politike

Predvsem v poletnem času se število nadzornih pregledov na kraju samem, ki so namenjeni preverjanju izpolnjevanja zahtev in pogojev, vezanih na zahtevke iz zbirne vloge, poveča, saj se v tem času na kmetijskih gospodarstvih odvija največ aktivnosti, ki so povezane s podporami za te ukrepe.

Nadzore izvajajo usposobljeni nadzorniki, ki so po Zakonu o splošnem upravnem postopku uradne osebe in imajo pooblastilo za opravljanje posameznih dejanj v postopku nadzora. Ob koncu nadzora nadzornik sestavi zapisnik o pregledu, v katerega navede pregledane vsebine ter popiše morebitna ugotovljena odstopanja.

Agencija vlagatelje opozarja, da vsakršno neprimerno obnašanje, preprečevanje dostopa do površin in prostorov z živalmi, nezagotavljanje pregleda zahtevane dokumentacije oziroma izvajanje pritiskov nad nadzornikom z željo po vplivu na rezultate izvedenih nadzorov lahko privede do prekinitve postopka in posledično do neizvedenega nadzora.

V opisanih primerih se vlagatelju (nosilcu kmetijskega gospodarstva) plačilo zahtevkov iz zbirne vloge ne odobri.

ARSKTRP

Najava 4. slovenskega podeželskega parlamenta

Na pobudo Društva za razvoj slovenskega podeželja organizirajo partnerji Mreže za podeželje 4. slovenski podeželski parlament. Okoli 300 predstavnikov slovenskega in evropskega podeželja se bo zbralo 21. in 22. septembra 2017 v Novem mestu. Ob prisotnosti vidnih predstavnikov strokovne in politične javnosti bodo razpravljali o aktualnih izzivih slovenskega podeželja s poudarkom na lokalnih ekonomijah. V desetih vsebinskih sklopih bodo iskali možnosti sobivanja podeželja in kmetijstva. Strokovno podporo programu nudijo Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Zadruga zveza Slovenije, GZS – Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij in Zveza podeželske mladine Slovenije ob finančni podpori Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo in programa Europe for Citizens. Prijave za udeležbo bodo organizatorji zbirali od 1. avgusta do 10. septembra. Več o vsebini in povezavo za prijavo najdete na spletnih straneh www.program-podezelja.si in www.drustvo-podezelje.si.

Nekateri pomembni roki v prihodnjih mesecih

Do kdaj?	Kaj?
29. september	1. javni razpis za podukrep 16.4 - Podpora za horizontalno in vertikalno sodelovanje med udeleženci v dobavni verigi za vzpostavitev in razvoj kratkih dobavnih verig in lokalnih trgov ter za promocijske dejavnosti na lokalni ravni
29. september	1. javni razpis za podukrep 16.9 - Podpora za diverzifikacijo kmetijskih dejavnosti v dejavnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom, socialnim vključevanjem, kmetijstvom, ki ga podpira skupnost, ter izobraževanjem o okolju in hrani

Zbral: Ma. P.

Pridružite se nam in predstavite svojo ponudbo na spletni strani

<http://www.kupujmodomace.si>

Objave vaših ponudb so brezplačne!

Bo suša izsušila kmetijstvo?

KGZS na terenu ugotavlja posledice suše, ki ogroža skoraj celo Slovenijo

Robert Peklaj, KGZS
robert.peklaj@kgzs.si

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) spremlja posledice, ki jih povzročata suša na večjem delu Slovenije. Poleg Prekmurja, Podravja, dela Štajerske in Primorske sta zaradi suše zelo problematični območji tudi Posavje in Bela krajina, čeprav skoraj ni območja, ki ne bi trpelo zaradi suše.

Tako je severovzhodno Slovenijo obiskal tudi predsednik KGZS Cvetko Zupančič, ki

si je skupaj s sodelavci KGZS – Zavoda Murska Sobota in KGZS – Zavoda Ptuj ogledal posledice suše v tem delu države. Ob tem je Zupančič opozoril na ukrepe, ki bi lahko preprečili ali vsaj omilili škodo, in bi jih morala država čim prej sprejeti. KGZS je v zelo kratkem času vladi predlagala nekaj pobud oziroma predlogov interventnih zakonov, s katerimi bi vsaj malo omilili posledice naravnih ujm

Vodstvo KGZS si je ogledalo posledice suše v Prekmurju.

(zakon o odpravi posledic lanske pozebe, zakon glede lubadarjev). Tako je med drugim

pozval tudi vlado, da sprejme interventni zakon za odpravo posledic zaradi suše z vročinskimi ožigi. Poleg tega bi morali olajšati ali odpraviti preveč birokratske postopke pri pridobivanju dovoljenj za gradnjo zadrževalnikov vode in namakalnih sistemov. Zupančič je še spomnil na zelo dolg seznam letošnjih naravnih nesreč v kmetijstvu (pozeba, suša, toča) v upanju, da vsaj poplave ne bi bilo.

Pomanjkanje krme

Po prvih ocenah KGZS je suša prizadela večinoma vse kmetijske kulture, poljščine in zelenjadnice ter travinje in trajne nasade. Še posebej so škodo večje na nekoliko lažjih tleh in na nagnjenih prisojnih legah. Zaradi zmanjšane pridelke

krme, kot so silazna koruza, travinje in krmni dosevki, bodo posledice suše močno prizadele tudi živinorejce. Tudi kakovost te krme bo zelo vprašljiva. Namesto treh je bil doslej opravljen le en odkos, rast koruze se je ustavila ali pa sploh ni prišlo do opravitve. V tem primeru je ta pridelek za leto izgubljen. Suša na trajnih nasadih za zdaj ni tako zelo opazna, še posebej na vinogradih ne kaže večjih posledic, v sadjarstvu pa lahko pričakujemo, da bodo odpadli še ostanki plodov, ki so ostali po pozebi. Je pa zaradi vročinskih obremenitev rastlin opazen vročinski ožig.

Namakanje je rešitev, vendar ...

Sicer pa kmetijski svetovalci v okviru zbornice skupaj s pridelovalci presoajo, kakšni ukrepi so za njihovo kmetijo in vrsto pridelave najbolj ustrezni. Kjer je možno, svetujejo namakanje, a je v večjem delu Slovenije zaradi pomanjkanja padavin v spomladanskih mesecih zaloga vode manjša kot običajno. Na terenu hkrati presoajo tudi zaloge krme in potrebe po zmanjšanju stalaža živine. Hkrati s sušo pa je ponekod svoje naredila tudi še toča. Tako so se že pokazale posledice teh ujm, saj je ponekod na koruzi že opaziti bulavo snet.

Škoda se mora tudi uradno oceniti

KGZS na podlagi ocene škode predvideva, da bo ocenjeni znesek presegel prag 0,3 promila državnega proračuna, kar pomeni, da bi morala biti ta suša priznana kot naravna nesreča. Zato smo Upravi RS za zaščito in reševanje predlagali, da v skladu z zakonom začne tudi uradno ocenjevati škodo. Oceno je treba izdelati, saj je to pogoj, da lastniki prizadetih nasadov in posevkov uveljavijo znižanje oziroma odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ter znižanje oziroma odpis najemnin za kmetijska zemljišča v lasti Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov. Prav tako bo ocena škode služila kot osnova za uveljavljanje »višje sile« v okviru KOP ukrepov PRP. V okviru možnosti bi kazalo razmisliti tudi o izplačilu pomoči najbolj prizadetim. Zakonodaja namreč predpisuje oceno škode s strani občinskih in regijskih komisij kot osnovo za uveljavljanje naštetih pravic.

KGZS prav tako predlaga vladi, da se popiše tudi škoda po toči in da se pri pripravi interventnega zakona vanj vključi tudi nadomestilo za škodo po toči, ne samo po suši.

Posledice pomanjkanja vode in vročinskega ožiga so že vidne.

Kmetje, glavo gor!

Branko Tomažič iz Vrhpolja pri Vipavi je vinogradnik in vinar, ki je kmetijo pred štirimi leti predal od svojega očeta neposredno sinu mlademu prevzemniku. Sedaj mu pomaga pri delu na 15 hektarjih vinograda in pri reji govedi, ki pa so jo v zadnjem času precej zmanjšali. Je tudi podpredsednik KGZS.

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

Kako vidite položaj slovenskega kmeta in kmetijstva dandanes?

Slovensko kmetijstvo je v precej nezavidljivem položaju. Slovenski kmet je premalo cenjen in premalo spoštovan. Težava je v tem, da slovenski kmet sam sebe premalo spoštuje in je premalo ponosen na svoje delo. Ko se bo tega zavedal, bo tudi naša podoba v družbi boljša, poklic pa bolj spoštovan.

Kakšen je položaj kmeta v verigi od njive do mize?

Izračuni kažejo, da je hrana za tretjino cenejša kot pred 25 leti. Toda to tretjino so v glavnem 'vzeli' kmetom, predelava in trgovina sta v precejšnji meri obdržali svoj delež. Sploh trgovina. Poznam primer, ko je kmet prideloval zelenjavo na

petih hektarjih in jo tržil preko trgovske verige. Ta ga je tako stiskala, da ni šlo več. Odločil se je, da zmanjša pridelavo na dva hektarja. Sedaj jo trži sam in tako mu več ostane.

Povedano z drugimi besedami: trgovske verige z nenehnim pritiskom na pridelovalce uničujejo domačo pridelavo hrane in zmanjšujejo samooskrbo. In politika to dopušča, namesto da bi šli v smer povečanja pridelave hrane in izboljšanja samooskrbe z njo. To bi bil dohodek za kmeta ter ustvarjanje novih delovnih mest. Izračuni kažejo, da odstotek višja samooskrba pomeni 800 do 1.000 novih delovnih mest.

V katero smer gre skupna kmetijska politika?

V napačno. Premalo podpi-

Branko Tomažič, podpredsednik KGZS

ra pridelavo hrane. SKP preveč podpira lastnike kmetijskih zemljišč, ki ne pridelujejo hrane. In to bo prej ali slej pripeljalo do pomanjkanja hrane v Evropi.

Pred časom je bilo slišati očitek, da kmetje mulčimo travnike. To ni res. Kmetje travni-

ke kosimo, travnike mulčijo lastniki kmetijskih zemljišč, ki sicer zadostijo predpisom za uveljavljanje neposrednih plačil, hrane pa ne pridelujejo! Zato bi morali dobiti neposredna plačila tisti, ki zemljo dejansko obdelujejo in tudi pridelujejo hrano.

Kmetje se moramo ne glede na politično pripadnost povezati tako, da bomo imeli v državnem zboru spet poslance kmete.

Koliko imajo kmetje vpliva na kmetijsko politiko in ostale politike, ki so za kmete pomembne?

V politiki se glas kmetov vse manj sliši. Na mestih, ki odločajo o kmetijstvu, je vse manj ljudi, ki poznajo dejanski položaj kmetijstva in kako poteka kmetovanje. Pa naj bo to v parlamentu, v vladi, na ministrstvih ali agenciji. Kmetje bi se morali ne glede na politično pripadnost povezati tako, da bi imeli v državnem zboru spet poslance kmete.

Kako je uspešna zbornica pri zastopanju interesov kmetov?

Prepričan sem, da bi bil lahko položaj slovenskega kmetijstva boljši, če bi državni uradniki z ministrom na čelu bolj upoštevali predloge zbornice. Če kdo, potem mi poznamo položaj kmetijstva; vemo, kaj je možno in izvedljivo in kaj ne. Tako bi lahko naredili bolj življenjske razpise in predpise in bolj smotrno oplemenitili evropska sredstva.

Vendar je pri nas žal drugače. Zgrožen sem nad slovensko birokracijo. Poznam primer, da je nekdo za pridobitev gradbenega dovoljenja za gradnjo hleva porabil 15 let! V tujini potreben čas za to merijo v mesecih, če ne kar v tednih. To je že eno od področij, kjer slovenski kme-

tje želimo z Evropo primerljive pogoje. Ne zahtevamo več, le toliko, kot imajo kmetje v EU.

Sprašujem se tudi, ali daje svet za kmetijstvo ministru prave signale o stanju v kmetijstvu, oziroma če minister te signale upošteva. Moramo pa kmetje pomesti tudi pred svojim pragom. Kmetje in kmečki funkcionarji so postali preveč pragmatični in se premalo izpostavljajo.

Strokovne službe KGZS sedaj veliko preveč časa porabijo za 'bojevanje z zakonodajo' in jim zmanjka časa za druga pomembna področja. To vlada izkorišča in kmetje izgubljam.

Če se ozremo nazaj, lahko rečem, da je bil glas kmetov do vstopa v Evropsko unijo bistveno bolj upoštevan, kot je danes. Zato naj ministrstvo in vlada bolj prisluhneta zbornici. Pridelali bomo več hrane in imeli bolj obdelano deželo. Pri tem pa je treba potrkati tudi na zavest potrošnikov in kmetov, ki smo prav tako potrošniki. Tako pri kupovanju hrane kot drugih dobrin. In pri hrani moramo nenehno osveščati potrošnika, da kupuje slovensko hrano, ki je kakovostna. Tako zaradi načina pridelave kot dejstva, da je slovenski kmet pošten!

O reformi zemljiške politike

Svet KGZS o reformi kmetijske zemljiške politike, ukrepih za odpravo posledic pozebe v kmetijski proizvodnji, vprašanju zemljišč naložbe Magne.

Tatjana Vrbošek, KGZS
tatjana.vrbosek@kgzs.si

Svet Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS) je na četrti redni seji, ki je potekala 23. junija v Ljubljani, razpravljala o ukrepih za odpravo posledic pozebe v kmetijski proizvodnji med 21. in 22. aprilom 2017 ter sprejel izhodišča za razpravo glede reforme kmetijske zemljiške politike in vprašanju zemljišč naložbe Magne.

Svet KGZS se je seznanil z akcijskim načrtom in predlogi ukrepov za odpravo posledic pozebe v letu 2017 ter predlogom zakona o ukrepih za odpravo posledic pozebe v kmetijski proizvodnji med 21. in 22. aprilom. Člani sveta so pozvali Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da pospeši postopke in čim prej izplača pomoč najbolj oškodovanim kmetijam. Obenem se člani sveta izpostavili potrebo, da so med prejemniki pomoči predvsem

kmetje, ki jim kmetijstvo predstavlja glavni vir preživetja.

O nadgradnji modela zemljiške politike

Tematika reforme kmetijske zemljiške politike je bila v zadnjih mesecih obravnavana na javnih tribunah po območnih enotah in strokovnih odborih KGZS. Glede na rezultate razprav je

svet KGZS sprejel stališča glede osnovnih izhodišč reforme kmetijske politike in opredelil potrebne popravke. Med drugim se zavzemajo, da se model zemljiške politike nadgradi in ohrani način sistema potrjevanja poslov s strani države. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov naj postane ključni nosilec aktivne zemljiške politike v dobro kmetov, ki morajo imeti pri njegovem upravljanju ključno vlogo. Tako imenovani

nostno pri nakupu kmetijskih zemljišč pred drugimi oblikami kmetijskih gospodarstev, državo in drugimi zainteresiranimi. Država naj aktivneje spodbuja postopke komasacije kmetijskih zemljišč in druge agrarne posege. Za nakup kmetijskih zemljišč naj bo opredeljen prednostni sistem v smeri ohranjanja in združevanja obdelovalnih površin. V zvezi z zakupom državnih kmetijskih zemljišč naj se ohrani obstoječi sistem ter

»status kmeta« je treba na novo opredeliti in ga postaviti pred se opredelili za nesprejemljivost izbiranja zakupnika na podlagi

Svet KGZS podpira aktivnosti KGZS za zaščito kmetijskih zemljišč v primeru Magne in drugod.

Upravni odbor o aktualnih temah kmetijstva

V začetku julija je potekala sedma redna seja Upravnega odbora Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (UO KGZS), na kateri so se člani UO KGZS seznanili z rednim delom KGZS in spregovorili o aktualnih tematikah. Med drugim je tekla razprava glede davčne in skupne kmetijske politike, prodaje kmetijskih pridelkov v javne zavode, stanjem interventnega zakona zaradi naravnih nesreč ter problematike poplavne varnosti z vidika namakanja kmetijskih zemljišč.

Članom UO KGZS so bili predstavljeni rezultati aktivnosti KGZS glede naravnih nesreč. Ti prinašajo s strani vlade potrjen interventni zakon za ublažitev posledic pozebe, ki čaka na postopek hitre obravnave v Državnem zboru.

Upravni odbor se je seznanil s stanjem glede vzpostavitve sistema javne službe kmetijskega svetovanja v skladu z novo zakona o kmetijstvu ter razpravljala na temo predloga nabora ukrepov davčne zakonodaje za leto 2017, ki posega na področje normiranih odhodkov. Podprli so aktivnosti KGZS v smeri sprememb v dobro kmetijstva. V zvezi s tem že potekajo razgovori z ostalimi organizacijami na področju kmetijstva.

Najbolj pereča obravnavana problematika je bila poplavna varnost. Po krajši predstavitvi in tvorni razpravi je bil UO KGZS soglasen, da je treba aktivno pristopiti k načrtovanju vodnih objektov za zmanjšanje poplavne ogroženosti ob hkratnem zagotavljanju vode za namakalne sisteme. Podana je bila pobuda o organizaciji jesenskega posveta na temo poplavne ogroženosti in namakanja kmetijskih zemljišč v Državnem svetu RS.

licitacije. Višina zakupnine naj temelji na donosnosti kmetijske proizvodnje in proizvodne sposobnosti kmetijskih zemljišč.

Svet KGZS se je opredelil tudi za ohranitev obstoječega

sistema zaščitene kmetije po uradni dolžnosti ter se zavzema za opredelitev spodnje in zgornje meje primerljivih kmetijskih površin.

Zelenjava na 750 metrih nadmorske višine

Na pobudo predsednika KGZS OE Kočevje **Franca Prelesnika** smo organizirali ogled kmetije **Stanka Oblaka**, llikeve kmetije po domače. V začetku julija smo se v Slemenih na severovzhodu občine Ribnica zbrali župan in direktorica občine, načelnik UE Ribnica, direktor KGZS - Zavoda Ljubljana, direktor KGZ Ribnica, direktor Slovenskega regionalnega razvojnega sklada, predstavnik GO-KO Kočevje in predstavniki kmetijske svetovalne službe.

Sedanji lastnik in žena sta agronoma, oba zaposlena izven kmetije, otroci so šoloobvezni, po svojih močeh pri svojih letih pa na kmetiji pomaga tudi oče. Redijo krave do jilje, že nekaj časa pa je dobro uveljavljena novost pridelava in trženje zelenjave v rastlinjaku na 750 metrih nadmorske višine.

Kmetija je nadstandardno samooskrbna, saj ima lasten vodovod in vodnjak, lasten les za ogrevanje hiše in rastlinjaka, pred kratkim pa so vgradili tudi lastno sončno elektrarno, v primeru izrednih razmer pa uporabljajo tudi svoj dovolj zmogljiv električni agregat. Za nadzor živali na paši in tudi spremljanje stanja na gozdnih površinah starejši sin uporablja video nadzor z dronom (Dron je brezpilotno zračno vozilo na daljinsko upravljanje, ki ga poganjajo propelerji in spominja na majhen helikopter. Nanj je med drugim mogoče pripeti kamero, s katero lahko opravlja video nadzor).

Krona življenja in dela na tej kmetiji pa je letošnji februarSKI dogodek, ko so na licitaciji lesa v Slovenj Gradcu svoj gorski javor prodali po do sedaj najvišji ceni, saj so za hlo, ki je meril 1,06 m³, iztržili kar 9.400 evrov.

Janko Debeljak, vodja OE KGZS Kočevje

Močan napad podlubnikov tudi letos

Kot smo predvidevali na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, se močan napad podlubnikov po letih 2015 in 2016 nadaljuje tudi v letu 2017.

Zaradi podlubnikov je bilo v zadnjih treh letih posekano skoraj pet milijonov kubičnih metrov pretežno smrekovih dreves. V najbolj prizadetih območjih so nekateri revirji praktično ostali brez smreke. V letu 2017 se je v prvih petih mesecih zabeležilo že za 377.000 kubičnih metrov s podlubniki napadenega drevja, kar je le nekoliko manj od rekordnega lanskega leta. Po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije največ škode povzročajo osmerozobi smrekov lubadar (*Ips typographus*), ki najraje zalega na debela starejših dreves in je vzrok za 98% vsega evidentiranega poseka zaradi škodljivih žuželk. Podlubniki najbolj ogrožajo gozdnogospodarska območja Postojna, Tolmin, Ljubljana in Kranj, ki so bila prizadeta zaradi žledoloma, Kočevsko ter Gorenjsko, kjer število na novo odkritih žarišč še vedno raste.

Lastniki gozdov lahko bistveno prispevajo k umiritvi napada podlubnikov predvsem s tem, da stalno nadzorujejo svoj gozd in v primeru opaženega napada podlubnikov takoj pristopijo k odstranitvi s podlubniki napadenega drevja in o tem obvestijo svojega revirnega gozdarja, ki jim bo dal ustrezna navodila. Prav tako se morajo s svojim revirnim gozdarjem pogovoriti glede nadaljnjih ukrepov za sanacijo ogolelih površin, ali se bo ta površina obnovila po naravni poti ali morebiti s sadnjo.

Da bi omilili posledice škode, ki so jo utrpeli lastniki gozdov zaradi napada podlubnikov, in omogočilo hitrejše ukrepanje za njeno odpravo, je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije pripravila predlog Interventnega zakona o odpravi posledic podlubnikov. Predlog je v obravnavo sprejelo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in ga bo v kratkem dalo v vladno proceduro. V predlogu interventnega zakona so predvidene izjeme pri zaporah državnih in občinskih cest, potrebnih zaradi sanacije prizadetih gozdov, davčne olajšave in oprostitve pri sanaciji prizadetih gozdov, zmanjšanje ali odpis prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za prizadete kmete ter dodatno povračilo trošarine za nakup pogonskega goriva porabljenega pri sanaciji napadenih gozdov.

Egon Rebec

Bolj povezani, bolj močni

Skupnost južnokoroških kmetov in kmetov (SJK) je v sodelovanju s Kmečko izobraževalno skupnostjo (KIS) na Krištofovo nedeljo na Višji šoli za gospodarske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu priredila tradicionalni 16. kmečki praznik.

Iz Slovenije so se srečanja tradicionalno udeležili kmetje z Gorenjske, za katere je območna enota Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Kranj organizirala avtobusni prevoz. Po sveti maši so ljudje lahko uživali v pestrem kulturnem sporedu. Iz Slovenije je v kulturnem programu v organizaciji zborničnega svetnika **Franca Strleta** nastopila folklorna skupina Kulturnega društva Groblje. Za veliko napetost sta tudi letos skrbeli nagradna igra in priljubljeno »metanje škornjev«. Mlajši obiskovalci so se lahko zabavali na otroškem igrišču, ob jahanju ponijev in vožnji s kočijo.

V okviru praznika je potekalo tudi srečanje kmetov in kmetič petih dežel: Italije, Madžarske, Hrvaške, Avstrije in Slovenije. V imenu Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je nagovoril udeleženec podpredsednik KGZS **Branko Tomažič**: »Navdušen sem nad kulturnim programom, ki povezuje Slovence ne glede na meje. To nam mora biti za zgled, da bomo tudi pri zastopanju naših interesov tako vsak v svoji državi kot tudi skupaj nasproti Evropski uniji tesneje povezani, saj bo tako lažje uveljaviti naše zahteve.«

Sicer pa so se prireditve udeležili številni častni gostje iz Slovenije, med njimi generalni konzul Republike Slovenije v Celovcu **Milan Predan**, koordinator povezave AGRASLOMAK z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano **Vladimir Čeligoj**, iz vrst KGZS pa še zbornični svetniki **Vincenc Otoničar**, **Janko Jeglič**, **Dušan Pintar** in predsednik OE KGZS Kranj **Ivan Tičar**.

Marjan Papež

Panožni krožki – sodoben sistem kmetijskega svetovanja

Danes imamo v Sloveniji vzpostavljenih 64 raznovrstnih krožkov s približno 1600 člani. Vsi nimajo statusa podjetniškega krožka; gre predvsem za obravnavanje tehnoloških težav in novosti na področju priraje in pridelave kmetijskih pridelkov.

mag. **Olga Oblak**, KGZS
olga.oblak@kgzs.si

Začetki ustanavljanja panožnih krožkov so bili malce negotovi. Cilji so bili zastavljeni zelo ambiciozno, in sicer, da vsak specialist vzpostavi en panožni krožek; ta cilj se je v nekaj letih precej približal željam glede števila krožkov, manj pa smo zadovoljni s stalno menjajočimi se udeleženci in neenotnim konceptom delovanja krožkov.

V lanskem letu smo začeli z vzpostavljanjem panožnih krožkov za mlade kmete. Cilj je bil vzpostavitev vsaj enega panožnega krožka mladih kmetov na vsakem kmetijsko-gozdarskem zavodu. V populaciji mladih kmetov smo videli več možnosti in pripravljenosti aktivnega sodelovanja pri reševanju lastnih težav. V letu 2016 smo ponovno posvetili dobršen del letnega posveta JSKS panožnim krožkom, kjer smo ponovno predstavili delovanje pa-

nožnih krožkov na avstrijskem Koroškem in pri nas na primerih dobrih praks. Povabili smo tudi izkušeno moderatorko, tako da so svetovalci dobili tudi nekaj znanj iz moderatorskih veščin.

Naš cilj so »podjetniški krožki«

Pri nas smo, kljub nasvetom avstrijske Koroške zbornice, da bi začeli najprej s podjetniškimi krožki, začeli uvajati prvenstveno tehnološke krožke. Razlog je bil dvojen – pri nas imamo na razpolago manj kakovostnih knjigovodskih podatkov za spremljanje ekonomike kmetij, pa tudi spremljanje knjigovodskih podatkov je med kmeti manj razširjeno kot v drugih evropskih državah, kjer imajo

Prvi pravi podjetniški krož-

ki so bili vzpostavljeni v zadnjih dveh letih v okviru CRP projekta z naslovom »Razvoj celovitega modela kmetijskih gospodarstev in povezanih podatkovnih zbirk za podporo pri odločanju v slovenskem kmetijstvu«, kjer so sodelovale raziskovalne, izobraževalne in svetovalne inštitucije s področja kmetijstva, ki so proučevale, kako s podatki podpreti odločanje in svetovanje s pomočjo panožnih krožkov. S pomočjo orodja, ki je bilo razvito v okviru tega projekta, je postavljen dober temelj v smeri razvoja podjetniških krožkov. Več o tem v posebnem članku.

In zakaj prav podjetniški krožki? Iz ekonomike poslovanja in primerjave z drugimi kmeti najhitreje ugotovimo nape, ki se pojavljajo v tehnologiji pridelave oz. priraje in povzročajo nižje ekonomske učinke od zelenih.

Nadaljevati bo treba delo v smeri uporabe že izdelanega orodja še v ostalih že delujočih mlečnih krožkih po Sloveniji (v ta namen se že pripravlja operativni načrt izvedbe in usposabljanja svetovalcev) ter v smeri razvoja orodja za delovanje podjetniških panožnih krožkov za ostale kmetijske panoge po vzoru, kot je pripravljen za mlečne kmetije. Potrebno bo še nadaljnje sodelovanje vseh inštitucij od raziskovalnih, izo-

Sodelovanje različnih inštitucij v kmetijstvu ob predstavitvi rezultatov CRP

braževalnih in svetovalnih na področju kmetijstva pri razvoju teh orodij.

Ne nazadnje je treba postaviti modul izobraževanja za vse svetovalce, moderatorje krožkov, kar nameravamo izvesti v okviru usposabljanja svetovalcev za pridobitev evropskega certifikata za svetovanje. Dosej je bil pogoj za izvajanje kmetijskega svetovanja opravljen licenca za kmetijsko svetovanje. V letu 2018 se pripravlja sprememba na tem področju, ker smo v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije pristopili v sistem CECRA, ki omogoča uporabo metodoloških orodij, ki so pomembna za načrtovanje, usmerjanje in izvajanje sve-

tovalnega procesa. Znotraj modula »Svetovanje in spremljanje skupin in timov« bomo svetovalcem – vodjem panožnih krožkov ponudili vsebino, ki jim bo v pomoč pri vodenju panožnih krožkov.

Financiranje panožnih krožkov

Delo s panožnimi krožki pri nas poteka brez zagotovljenega vira financiranja bodisi s strani države ali drugega vira. Svetovalci opravljajo delo v sklopu rednega dela, kar pomeni, da se pojavijo težave s samo izvedbo, ko so srečanja povezana z dodatnimi sredstvi. Delo s panožnimi krožki je bilo doslej preveč

le domena Javne službe kmetijskega svetovanja. V Avstriji dajejo panožnim krožkom zelo velik poudarek in temu namenijo dobršen delež PRP sredstev, poleg tega kmetje plačajo nek minimalen prispevek ob vstopu v krožek. Tudi v drugih evropskih državah, npr. Švici, Irski, imajo izdelan sistem financiranja delovanja krožkov. Za širitev in nemoteno delovanje panožnih krožkov je tudi pri nas nujno potrebna zagotovitev stalnih virov financiranja za njihovo delovanje.

Horuk v nove čase – s podatki podprti panožni krožki

Bi lahko analitični panožni krožki postali temeljna oblika javnega kmetijskega svetovanja na vseh ključnih področjih trajnostnega kmetijstva?

Tatjana Vrbošek, KGZS
tatjana.vrbosek@kgzs.si

Na sedežu Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je sredi junija potekala predstavitev rezultatov dvoletnega dela raziskovalne skupine, ki je na primeru priraje mleka postavila podatkovni sistem, izvirno empirično orodje in nov pristop kmetijskega svetovanja. Vse z namenom narediti model svetovanja, ki sledi zahtevam časa in spodbuja kmetije k iskanju prednosti z medsebojno primerjavo in sodelovanjem.

Prof. dr. Emil Erjavec, Damjan Jerič, dr. Tina Volk in dr. Miroslav Rednak so s predstavitvijo novega modelnega orodja in pristopa SEZAM, ki je nastajal v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije ob pomoči sodelavcev Kmetijskega inštituta Slovenije in Biotehniške fakultete, bil pilotsko testiran na vzorcu kmetij v Pomurju in na Gorenjskem, navdušili več kot 60 prisotnih kmetijskih svetovalcev, predstavnikov ministrstva in drugih javnosti. Gre za model, ki temelji na upo-

rabi in analizi podatkov, ki jih kmetje zbirajo za baze ekonomskih kazalnikov kmetijskih gospodarstev FADN ter drugih knjigovodskih podatkov. Člani skupine so pri njegovi pripravi izhajali iz dejstva, da obstaja vrsta podatkov, manjka pa orodje za njihovo uporabo. S tem namenom so razvili orodje, ki omogoča uporabo rezultatov FADN za namene svetovanja kmetijskim gospodarstvom. Koordinatorica projekta dr. Tina Volk s Kmetijskega inštituta Slovenije meni, da je raziskava v sodelovanju s kmeti prinesla spodbudne rezultate, ki omogočajo uvedbo novih pristopov pri kmetijskem svetovanju ter dopolnitev in možnost širše uporabe dostopnih podatkov.

Kaj prinaša novega

Model temelji na empiričnih podatkih in se uporablja pri delu v panožnih krožkih. Pri tem kmetje dodajajo podatke, svetovalci v vlogi moderator-

Člani raziskovalne skupine: prof. dr. Emil Erjavec, Damjan Jerič, dr. Tina Volk in dr. Miroslav Rednak

ja rezultate predstavlja. Osnova je primerjava med kmetijami, skupna razprava, iskanje prednosti in slabosti posameznih odločitev na kmetiji, iskanje vzrokov in rešitev. Pri izbiri testnega krožka se je raziskovalna skupina odločila za panožni krožek proizvajalcev mleka, ker gre za najbolj razširjeno proizvodnjo z največ razpoložljivimi podatki in največjim številom krožkov tako v Avstriji kot tudi v Sloveniji.

Raziskovalne metode pri postavitvi sistema SEZAM – Svetovalno Empirično orod-

je Za podporo izboljšanju ekonomske učinkovitosti na kmetijah s pomočjo Analitičnih panožnih svetovalnih krožkov na primeru priraje Mleka, temelji na uporabi obstoječih virov podatkov, izboru kazalnikov, ki jih lahko uporabimo za primerjavo kombinacij obstoječih podatkov z informacijami kmetov ter pripravljeno podlago v računalniškem programu, ki omogoča primerjavo med kmetijami in nazorno predstavitve rezultatov, je razložil Damjan Jerič s KGZS – Zavoda Murska Sobota.

Predstavljen model zahteva ažurnost in zanesljivost podatkov ter osnovno znanje uporabe računalnika, predstavlja pa imenitno orodje, ki omogoča razvoj kmetijam. Omogoča vrsto različnih primerjav, na moderatorju pa je odločitev, na kakšen način jih bo predstavil. Postopek je zasnovan tako, da vodi od širokega nabora podatkov do podrobnosti. Pri analizi podatkov se je izkazalo za dobro, če kmetje razkrijejo svoje podatke in sami komentirajo vzroke za odstopanje ter s tem spodbudijo splošno razpravo, je med

drugim poudaril dr. Miroslav Rednak s Kmetijskega inštituta Slovenije.

Kje se lahko zatakne in kako naprej

Da pridobitev kmetij za sodelovanje v pilotnem projektu ni bila enostavna, je povedal prof. dr. Emil Erjavec z Biotehniške fakultete v Ljubljani. Kljub temu da kmetje neradi kolektivno delujejo in razkrivajo podatke, so v projektu sodelujoče kmetije zelo hitro razumele pomen medsebojnega sodelovanja, natančne obravnave podatkov in izmenjave izkušenj med kmetijami pri pridobivanju novega znanja in poslovnih rešitev. Zato profesor Erjavec priporoča razvoj analitičnih panožnih krožkov kot ene od temeljnih oblik javnega kmetijskega svetovanja na vseh ključnih področjih trajnostnega kmetijstva. Obenem svetuje prilagoditev sistema FADN podatkov za namen analitičnega svetovanja in postopno izgradnjo podlag za ostala področja svetovanja v kmetijstvu.

Predstavitve je zaključil z željo, da bi bili rezultati projekta temeljni kamen za razvoj analitičnih panožnih krožkov in pomenijo – horuk v nove čase!

Nov pristop k delu daje rezultate

Krožki za pridelovanje zelenjave na KGZS – Zavodu Celje so v zadnjih letih postali zelo pomembna oblika izobraževanja kmetov, ki se do vključitve v glavnem niso ukvarjali s tržno pridelavo zelenjave.

Igor Škerbot, KGZS - Zavod Celje
igor.skerbot@ce.kgzs.si

Vse od leta 2010 smo načrtno pričeli z oblikovanjem ciljnih skupin zainteresiranih članov in članic kmetijskih gospodarstev v krožke, kjer smo si za cilj postavili ponuditi dovolj znanj in izkušenj za začetek pridelave zelenjave za prodajo na trgu.

Pestrost skupin

Glede na zanimanje pridelovalcev smo v začetku v skupino povabili vse zainteresirane z nekega območja. K članstvu smo povabili kmete in kmetice z območij izpostav KSS na zavodu, ki so kadarkoli izrazili željo in zanimanje za pridelavo zelenjave. V skupinah je vsaj v začetku bilo stalno več kot dvajset članov, a s časom in z rednimi letnimi srečanji se je članstvo stalno ožilo, ostajali so najbolj željni in tisti, ki so v pridelavi zelenjave spoznali resnejšo možnost preusmeritve dejavnosti na KMG ali so pridelavo zelenjave dodali k tradicionalno prevladujočemu poljedelstvu in živinoreji.

Razširjenost po celotnem območju Zavoda Celje

Postopno smo s krožki postali aktivni na večini od naših enajstih izpostav kmetijske svetovalne službe. Od območji, kjer je tržna pridelava zelenjave pogosta, do takih ob-

Zelo obiskani so ogledi dobrih vrtnarskih praks.

močij, kjer do nedavnega na kmetijskih gospodarstvih niti pomislili niso, da bi lahko pridelava zelenjave bila tržna in gospodarsko zanimiva kmetijska dejavnost. Vse to nam je dajalo še več zagona za delo, saj smo oblikovali krožke na Koroškem, v Zgornji Savinjski dolini in Šaleški dolini kot tudi na območju Spodnje

Savinjske doline, v okolici Celja in Laškega. Naša želja in cilj dela sta bila, da z novo obliko izobraževanja v krožkih, zainteresiranih za pridelovanje zelenjave, spodbudimo in začnemo s profesionalnim pridelovanjem zelenjave. Seveda smo se s skupnimi močmi tako kmetijskih svetovalcev kot članov krožkov z zagonom in veliko zanimanja lotili dela in se začeli izobraževati.

Trenutno je na območju KGZS – Zavoda Celje aktivnih sedem krožkov za pridelavo zelenjave na območju Izpostav KGZS – Zavoda Celje, in sicer v Slovenj Gradcu, Velenju, Mozirju, Celju, Žalcu, Prevaljah in Dravogradu. Pod strokovnim vodstvom specialista za ekološko pridelavo deluje krožek ekoloških pridelovalcev zelenjave,

kjer so združeni ekološki pridelovalci celega zavoda.

Srečanja krožkov so pogosta

S skupnimi močmi pri izvedbi srečanj krožkov, ki jih organizacijsko povezujejo terenski kmetijski svetovalci, strokovno pa jih vodi Igor Škerbot, specialist za zelenjadarstvo, okrasne rastline in poljedelstvo na KGZS – Zavodu Celje, izvajamo letno 2 do 5 srečanj po okvirno zastavljenih letnih ciljnih, nalogah in zanimanju članov krožkov.

Še posebej člani krožkov zanima udeležba na srečanjih, kjer med sebe povabimo druge strokovnjake – specialiste za posamezna področja dela pri KGZS – Zavodu Celje. Tako smo srečanja, v želji pridobivati čim več specifičnih znanj in informacij vsakokrat posvetili neki strokovni temi, ki so nam jo pomagali obdelati in se z njo spoznavati, npr. za področje ekološke pridelave zelenjave specialist za ekološko kmetovanje Mitja Zupančič. Ko smo obdelovali tematiko varstva rastlin pred škodljivimi organizmi, smo prisluhnili specialistki za varstvo rastlin mag. Iris Škerbot. Ko smo želeli dodatne informacije o vrstah in sortah ali hibridih zelenjadnic, smo medse povabili predstavnike nekaterih semenarskih hiš, ki so nas seznanjali s svojo ponudbo semen in sadik zelenjadnic. Zanimive so tudi informacije drugih strokovnjakov, ki ponujajo za pridelavo nepogrešljiva sredstva (npr. gnojila) in pripomočke za profesionalno pridelavo zelenjave (orodja, rastlinjaki, folije, namakalna oprema in drugo). Praviloma enkrat letno izvedemo tudi ogled dobrih vrtnarskih praks izven območja naše-

ga zavoda, da spoznamo načine in pogoje pridelave v nam bližnjih slovenskih pokrajinah.

Kako delujejo krožki

V naših krožkih, ki so manjše skupine, velik poudarek pri delu dajemo temu, da obravnavamo strokovno tematiko skupaj spoznamo, postavljamo vprašanja, predlagamo nove zamisli in izpostavimo dileme, ki jih člani vsak na svojem primeru zaznavajo.

Še posebej zanimivo je, ko se s člani krožkov odpravimo na teren. Cilj takšnih srečanj je ogled primerov dobrih pridelovalnih praks in pridobivanje izkušenj, praktičnih znanj v prvih poskusnih primerih pridelave zelenjave pri kakšnem članu krožka ali pri na terenu že obstoječih pridelovalcih zelenjave. Na takšnih ogledih je stalno zelo zanimivo, praktično, poučno, saj skupaj in v živo spoznavamo nove sorte in hibride kapusnic, solatnic, čebulnic, stročnic, korenovk ... Na takšnih ogledih stalno veliko govorimo tudi o težavah s škodljivci, boleznimi zelenjadnic in s pleveli, za kar ponavadi poskrbi prisotna specialistka za varstvo rastlin, ki s praktični nasvet in ob ogledih pomaga članom krožkov pri odločitvi, s kakšnimi načini in sredstvi se tudi na naraven način lahko zmanjšujejo težave, ki jih povzročijo različni škodljivi organizmi v pridelavi zelenjave. Poleg osnovnih tehnoloških znanj in zahtev za pridelavo posameznih vrst zelenjave vse spoznane s srečanj krožkov v času izven obdobja vegetacije člani krožkov povežejo v uporabno pridobljeno znanje, ki ga lahko potem učinkovito prenesejo v svoje prakse na svojih kmetijah. Pristop dela v krožkih temelji na aktivnem sodelovanju vseh

članov krožka, ki s postavljenimi vprašanji pridobivajo informacije »iz prve roke«, ki na takšen način pridobivajo informacije, ki jih bodo in so jih uporabili v praksi pridelovanja zelenjave. Rezultati dela se kažejo v usmeritvi na nekaterih kmetijah s prodajo zelenjave na lokalnem, kmetijam bližnjem trgu. Prvi rezultati našega skupnega dela krožkov so odločitve za pridelavo in prodajo različnih vrst zelenjave – glavnata solata, zelje (za svežo porabo in za kisanje), cvetača, fižol, čebula, česen, šparglji v novih nasadih, plodovke v rastlinjakih ter pričetek ukvarjanja z vzgojo sadik zelenjave (tudi ekološko certificiranih).

S krožki pogumno dalje

A pglavitni rezultati dela v krožkih za pridelavo zelenjave so bili storjeni z majhnimi koraki, kot je to za vrtnarstvo in pridelavo zelenjave značilno, kjer vse raste iz majhnega v veliko. Tako opazno na nekaterih kmetijskih gospodarstvih Koroške, Zgornje in Spodnje Savinjske doline ter Šaleške doline tržna pridelava raste in se povečuje. Prodajati pridelke lokalnemu potrošniku na domu ali mestnih tržnicah, bližnjim javnim zavodom (šole, vrtci ...), hotelom, restavracijam ... je še vedno premalo izkoriščena možnost, tako pridelovalcev kot na drugi strani tudi slovenskih potrošnikov. Zato se bomo v naših krožkih vsi še naprej in skupaj trudili, da to priložnost izkoristimo in pridelke zelenjave potem tudi primerno – lokalno prodajamo. S tem bo izpolnjen eden od pomembnih ciljev vsakega našega krožka za pridelavo zelenjave.

Z mlečnim krožkom do večje mlečnosti

Člani krožka so ugotovili, da je najprej treba najti vzroke, če želiš odpraviti težave. Zato so začeli sodelovati med sabo.

Marija Vraber, KGZS – Zavod Ptuj
marija.vraber@kgz-ptuj.si

Od trinajstih povabljenih k sodelovanju v mlečnem krožku se je prvega srečanja mlečnega krožka v decembru 2015 udeležilo deset slušateljev. Strokovni vodja za lisasto pasmo Jože Smolinger je predstavil potrebe po tovrstnih srečanjih. Izpostavil je visok delež krav v Sloveniji s podpovprečno mlečnostjo – torej pod 5.000 l mleka v standardni laktaciji. Vodja krožka svetovalec Igor Tumpej je predstavil način dela v krožku. Krožek naj bi bila zaprta skupina udeležencev, ki se bo srečevala enkrat mesečno preko zime, kasneje pa po potrebi. Vsekakor bo eno srečanje

namenjeno začetku paše spomladi, pravočasni košnji in siliranju preko leta ter eno srečanje v jesenskem obdobju. Vsak član krožka bo podpisal pristopno izjavo za sodelovanje in se obvezal, da bo srečanja redno obiskoval ter v razpravah aktivno sodeloval in sprejel še ostale pogoje članstva. Člani si bodo medsebojno izmenjavali tehnološke in ekonomske kazalnike pod pogojem, da se vsi člani krožka s tem strinjajo. Igor je predlagal, da začnejo reševati težave na začetku, torej pri vzreji telet in plemenskih telic. Po uvodnem delu so prešli na strokovni del, ki je zajemal po-

datke AP kontrole. V uvodu je predstavil pot, po kateri lahko rejci preko spleta dostopajo do svojih podatkov AP kontrole. Interpretacija podatkov, ki je bila predstavljena v nadaljevanju, je bila namenjena odkrivanju težav, ki so razvidne iz podatkov. Pregledali so podatke zadnjih dveh kontrol pri treh rejcih in izpostavili težavne živali, Igor pa je predstavil vzroke in nakazal možne rešitve težave. Med razpravo, ki se je razvila ob predstavitvi, je bilo ugotovljeno, da je za reševanje težav potrebno iskati vzroke. Rejci so hitro ugotovili, kako pomemben je podatek, koliko voluminozne in močne krme živali dobijo pri krmljenju, zato so dobili za »domačo nalogo«, da steh-tajo dnevno količino posamezne krme, ki jo živali zaužijejo v enem dnevu.

Že na prvem srečanju se je razvila živahna razprava. V letu 2016 so organizirali štiri srečanja, na katerih so vsakokrat

obiskali kmetijo enega izmed članov krožka in pokomentirali rezultate mlečne kontrole, krmni obrok, pogoje reje v hlevu, stanje pašnikov ...

Nekaj članov krožka se je s partnerji udeležilo strokovne ek-skurzije, ki jo je organiziral mlečni krožek Radlje. Ogledali so si tudi dve živinorejski kme-

tiji v Podravju in zaključili v prijetnem druženju na turistični kmetiji s kosilom in degustacijo.

Delavska hranilnica

KMETOVALCI, NE ZAMUDITE IZJEMNE PONUDBE!

Delavska hranilnica je poskrbela za vas z:

- brezplačnim vodenjem osebne računa 12 mesecev,
- brezplačnim elektronskim bančništvom,
- brezplačno MasterCard kartico prvo leto brez nadomestila,
- brezplačnimi dvigi na bankomatih v Sloveniji in monetarni EU,
- dolgoročnimi krediti do 30 let s 50 % nižjimi stroški odobritve.

E-mail: info@delavska-hranilnica.si

Spletni naslov: www.delavska-hranilnica.si

Ljubljansko-kranjski zelenjadarski krožek

Vrtnarska, zelenjadarska pridelava spada med zahtevne pridelave, zato je pomembno, da pridelovalci izmenjavajo izkušnje, znanja in ideje. Toliko bolj, če gre za mlade gospodarje, ki želijo na kmetijah s pridelavo tudi uspeti in si zagotoviti primeren dohodek zase in za družinske člane.

Ana Ogorelec, KGZS- Zavod Ljubljana
ana.ogorelec@lj.kgzs.si

Robert Golc, KGZS- Zavod Kranj
robert.golc@kr.kgzs.si

Z razpisi Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP), ki nudijo pomoč mladim kmetom, prevzemnikom kmetij za zagon dejavnosti, se je izboljšala starostna struktura na kmetijah. Kljub temu da je na območju kmetijsko-gozdarskih zavodov Ljubljana in Kranj število zelenjadarskih kmetij veliko, pa bi se lahko več mladih prevzemnikov kmetij odločilo za to vrsto kmetijske pridelave. Iz tega razloga, pa tudi iz razloga izmenjave znanja, izkušenj in idej, sta KGZS – Zavod Ljubljana in KGZS – Zavod Kranj združila moči in pod vodstvom specialistov za zelenjadarstvo Ane Ogorelec in Roberta Golca organizirala prva srečanja mladih zelenjadarjev z območja ljubljanske in kranjske regije. Srečanja so se povezala v t. i. »Ljubljansko-kranjski zelenjadarski krožek«, katerega se udeležuje 20 mladih gospodarjev, večinoma mešanih kmetij, kjer združujejo ži-

vinorejo s pridelavo zelenjave. Panožni krožki so, nenazadnje, tudi del akcijskega načrta dela za mladimi kmeti v obdobju 2016–2020, ki so ga pripravili MKGP, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije in Zveza slovenske podeželske mladine. Akcijski načrt je bil podpisan v juliju 2016 na zelenjadarski kmetiji Ostanek na Dolenjskem, njegov cilj pa je mlademu kmetu zagotoviti okolje, kjer se bo s svojo dejavnostjo razvijal, ne samo v ekonomskem, temveč tudi v socialnem smislu.

Zelenjava je zahtevna
Mladi prevzemniki praktično v vseh primerih prevzema kmetije uspešno nadaljujejo s pridelavo zelenjave, manj pa se zanj odločajo na novo. Vidijo jo kot zelo zahtevno pridelavo, kjer je potrebno poznati različne tehnologije, pripraviti in prodati pravočasno, pridelki so hitro pokvarljivi, pridelovalci nepovezani, zelenjava iz drugih dr-

žav cenejša Pridelovalci se zaradi doseganja boljše cen in manjše odvisnosti od trgovskih verig preusmerjajo v neposredno prodajo. Ugoditi kupcu na tržnici pa jih sili v razširitev pestrosti ponudbe – pridelavo različnih vrst zelenjave.

Na osrednjem delu Gorenjske, pa tudi na ljubljanskem območju lahko izpostavimo tradicionalno prisotnost dejavnosti pridelave zelja in repe ter kisanje teh pridelkov. V zadnjem obdobju se povečuje pridelava čebule, korenja, fižola in solatnic. Člani krožka – zelenjadarji se med seboj razlikujejo tako glede na obseg pridelave kot tudi glede na tehnologije pridelave. Tako nekateri pridelujejo zelenjavo na prostem, drugi v rastlinjakih, eni pridelujejo tudi do 30 različnih kultur in več, drugi so specializirani pridelovalci, ki pridelujejo le dve do tri kulture. Zelenjadarji se razlikujejo tudi glede na možnosti namakanja, možnosti prodaje, trženja in podobno in zato je pomembno, da se vsebinski krožki prilagajajo na različne zahtevnosti in interese, želje pridelovalcev.

Na prvih srečanjih, v letu 2016, so mladi gospodarji predstavili svoje kmetije drugim v krožku, predstavili težave, s katerimi se srečujejo pri pridelavi zelenjave, in na tak način iskali tudi različne možnosti za sodelovanje. Vsekakor so skupna tema vseh udeležencev boleznin in škodljivci ter omejene možnosti za varstvo rastlin. Tako so lahko na obisku kmetiji Zupan na Gorenjskem, ki se ukvarja s pridelavo zelja, spoznali boleznin in škodljivce ter

Za udeležence krožka so srečanja priložnost za navezovanje stikov in izmenjavo izkušenj.

iskali možne rešitve za zatiranje in še boljši pridelek. Pri tem jim je pomagala mag. Iris Škerbot, specialistka za varstvo rastlin pri KGZS – Zavodu Celje. Zelenjadarstvo je zaradi majhne porabe nezanimivo za prodajalce fitofarmaceutskih sredstev (FFS), ki ne registrirajo za prodajo dovolj različnih učinkovitih sredstev. Mladi gospodarji pričakujejo večjo pomoč od Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin in GIZ fitofarmacije pri zagotavljanju ustreznih FFS.

V letošnjem letu so udeleženci na srečanju lahko izvedeli več še o davčni zakonodaji, registraciji dopolnilnih dejavnosti, zavarovanju pridelka in trženju. Intenzivna pridelava zelenjave,

kljub nekaterim spremembam Zakona o dohodnini, večinoma dohodka še vedno nima obdavčenega po pavšalu (katastrskem dohodku). To pomeni precej več administracije (knjigovodstvo, davčne blagajne ...) in časa, kljub doseganju običajno manjšega dohodka. Pridelava zelenjave je namreč tudi stroškovno izredno intenzivna. Udeleženci tudi preko krožka želijo opozoriti na nesorazmernost med dohodkom in zahtevnostjo izvajanja davčnih obveznosti.

Nadgradnja

Panožni krožek se šele dobro uveljavlja. Vsekakor je za udeležence prinesel koristi, kot so dobro prepoznavanje poškodb škodljivih organizmov in var-

stvo pred njimi ter uvajanje v poslovanje, navezovanje stikov s kompetentnimi svetovalci, izmenjava izkušenj, povezovanje, druženje ..., ter nove vsebine za naslednja srečanja. Še v letošnjem letu se dobimo na temo pridelave fižola, spravila le-tega in iskanja tehnoloških rešitev za aktualne težave pridelovalcev. V prihodnje načrtujemo povezovanje, izmenjavo idej in izkušnje nadgraditi z ekonomskimi in socialnimi vsebinami, kot je npr. vpliv različnih stroškov na uspešnost poslovanja, povezovanje kot možnost učinkovitejšega nastopanja na trgu.

Skladiščenje žit na ekološki način

Ko je spravilo žit zaključeno, je treba poskrbeti za njihovo pravilno in dolgotrajno skladiščenje.

mag. Karmen Rodič, KGZS – Zavod Novo mesto
karmen.rodic@kgzs-zavodnm.si

Namen skladiščenja je, da si zagotovimo zadostne količine surovine za mletje oz. hrane za živino med dvema žetvama. Pri tem je izredno pomembno ohranjanje čim boljše kakovosti pridelka. Glavno oviro pri zagotavljanju kakovosti predstavljajo škodljivci. To so majhni organizmi, ki živijo v skladiščih tudi takrat, ko so le-ta prazna. Skrijejo se v razpoke, luknje in težko dostopne dele, kjer je čiščenje oteženo. V skladiščih lahko najdemo do 40 vrst različnih škodljivcev in povzročiteljev bolezni, med katere uvrščamo: žuželke, pršice, glodavce in glive (plesni). Po navadi se prehranjujejo samo z eno vrsto hrane, kot npr. črni žitni žužek, ali pa napadejo vso uskladiščeno hrano kot krljlev molj ali glo-

davci. Zrnje poškodujejo z grizenjem, sesanjem, ga onesnažijo z iztrebki. Za sabo pustijo poškodovana ali zlomljena zrna, ki izgubijo na vitalnosti in masi. Zmanjšujejo hranilno vrednost in povečujejo možnost prenosa drugih škodljivih organizmov (glive, bakterije) na uskladiščeni pridelek. Skladiščeno zrnje se lahko ob močnem napadu škodljivcev zaradi njihovega metabolizma segreva, dvigne se vlaga v prostoru in na tak način so izpolnjeni tudi pogoji za uspešen razvoj plesni in pršic. Poleg telesnih ostankov škodljivcev lahko v zrnju zasledimo povečano prisotnost mikotoksinov, ki povzročajo alergije in razna obolenja tako pri delavcih v skladiščih kot pri končnem potrošniku oziroma živini.

Najpomembnejši dejavnik, za katerega je potrebno poskrbeti, da ne pride do pojave zgoraj omenjenih težav, je ustrezna suhost zrnja. Sveži zrnati pridelki namreč niso ustrezni za trajno skladiščenje. Oljna ogrščica je za skladiščenje ustrezna, ko ima vlažnost pod 9 %, zrnje koruze je skladiščno, ko ima vlažnost pod 15 %, žita je potrebno osušiti, če imajo vlažnost večjo kot 15 %. Zanimivo je poznavanje življenjskih potreb skladiščnih žužkov, ki brez hrane in pri 100-odstotni vlagi preživijo do 5 mesecev, pri 10-odstotni vlagi pa le 13 dni. Mikroorganizmi, kot so bakterije, kvasovke, plesni, najdemo na vlažnem zrnju izredno dobro gojišče, kar vodi k veliki izgubi zrnja in gospodarski škodi.

Primeren prostor

Pred pravilom pridelka je potrebno ustrezno pripraviti tudi prostor. Starejšega in svežega zrnja nikoli ne skladiščimo skupaj. Vse površine v prostoru naj bodo čim bolj gladke.

Najpomembnejši dejavnik za ohranjanje kakovosti shranjenega pridelka je ustrezna suhost zrnja.

Če je potrebno, strop in tla premažemo z apnenim beležem (to ne pride v poštev pri silosih), očistimo vse odprtine in prostor prezračimo. Pri ekološki pridelavi žit lahko prostoro dezinficiramo z diatomejsko zemljo (pripravek Silicosec). Uporabna je tudi za suho tretiranje semena žit. Za dezinfekcijo praznih skladiščnih objektov

in mlinov potrebujemo 10–20 g zemlje/m² tretirane površine tal, za zaščito skladiščnega pridelka pa 1–2 kg/tono žita (višji odmerek se priporoča ob pojavu škodljivca). Pripravek deluje tako, da se ob neposrednem stiku s škodljivci prilepi na njihovo površino in z gibanjem po njih porazdeli. Povzroča hitro odtegnitev vlage. Sredstvo

se ne razgrajuje in zato trajno ščiti tretiran in skladiščno suh pridelek. Enak oz. podoben učinek kot diatomejska zemlja ima tudi lesni pepel, ki dobro deluje v samostojni in kombinirani uporabi z drugimi insekticidno delujočimi snovmi (diatomejska zemlja, Neem listni prah, kremenov pesek). V zadnjih letih se na Katedri za fitomedicino, kmetijsko tehniko, poljedelstvo, pašništvo in travništvo na Biotehniški fakulteti ukvarjajo tudi s preučevanjem drugih okoljsko sprejemljivih načinov zatiranja skladiščnih škodljivcev. Poleg diatomejske zemlje in pepela so preskušali še kremenov pesek, ki pa ni izkazal dovolj zadovoljivo delovanje. Eterično olje navadnega rožmarina in žajblja sta v laboratorijskih razmerah izkazala odlično delovanje, za zagotavljanje varstva uskladiščene materiala pa bi ob upoštevanju koncentracij, ki so jo uporabili v laboratorijskih poskusih v skladiščih, potrebovali približno 0,25 l eteričnega olja za 1000 litrov skladiščene materiala.

Nabiranje plodov na kmetijskih in gozdnih površinah

Kaj smejo početi obiskovalci teh površin in kakšne pravice imajo lastniki.

Gašper Cerar, KGZS
gasper.cerar@kgzs.si

Urška Ahlin Ganziti, KGZS
urska.ahlin-ganziti@kgzs.si

V poletnih in jesenskih mesecih so travniki, še bolj pa gozdovi polni plodov: dozori jagode, lešniki, gobe, kasneje kostanj in maroni. Obiskovalci kmetijskih površin in gozdov so iz tradicije vajeni plodove, ki jih nudi narava, nabirati za lastno uporabo in tudi za prodajo. Ali je to dovoljeno?

Prost prehod in nabiranje plodov

Osebam, ki niso lastniki kmetijskih ali gozdnih zemljišč, je kljub dejstvu nelastništva dovoljeno stopiti na tujo nepremičnino in tam nabirati plodove. Dovoljenje za prehod in nabiranje plodov izhaja iz Ustave Republike Slovenije, ki v 67. členu določa pridobivanje in uživanje

lastnine tako, da sta poleg gospodarske zagotovljeni tudi ekološka in socialna funkcija lastnine. Ob lastnikovem interesu se s tem zagotavlja tudi javni interes vseh ljudi, zlasti prehod preko kmetijskih in gozdnih zemljišč v smislu rekreacije in nabiranja nekaterih plodov.

Prost prehod čez nekatere kmetijska zemljišča ureja Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ), ki v 5. členu konkretno zira socialno funkcijo lastnine. Lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča mora drugim osebam na neobdelovalnih kmetijskih zemljiščih dopustiti čebelarjenje, lov, rekreativno nabiranje plodov prostorastočih rastlin, zelenih prostorastočih rastlin, gob in prostoživečih živali in prosto gibanje. Ob tem velja, da

oseba, ki ni lastnik, zakupnik ali drug uporabnik kmetijskega zemljišča, kmetijska zemljišča uporablja na lastno odgovornost (7. člen ZKZ). Vse navedene aktivnosti so dovoljene zgolj na neobdelovalnih kmetijskih zemljiščih. Njive, travniki in druge kmetijske površine, na katerih kmet izvaja kmetijske aktivnosti, so obdelovalna kmetijska zemljišča, zato so dostop in druge aktivnosti mogoče le ob soglasju lastnika nepremičnine.

Podobno kot ZKZ tudi Zakon o gozdovih (ZG) v 5. členu določa, da se lastniška pravica na gozdovih izvršuje tako, da lastnik gozda v svojem gozdu dovoli prost dostop oziroma gibanje (na lastno odgovornost) ter čebelarjenje, lov in rekreativno nabiranje plodov, zelenih rastlin, gob in prostoživečih živali tudi drugim osebam.

Rekreativno nabiranje plodov

Rekreativno nabiranje gozdnih plodov, zelenih rastlin, gob in prosto živečih živali je potrebno razumeti kot nabiranje za lastne potrebe, ki je podrobneje

določeno v Pravilniku o varstvu gozdov. Med drugim lahko posamezni obiskovalec gozda v smislu rekreativnega nabiranja za lastne potrebe nabere dnevno največ dva kilograma gob in kostanja ter en kilogram zelenih rastlin. Ob tem se lastnikom gozda pogosto postavlja vprašanje o primernosti meje dveh kilogramov na dan (ali gre res za rekreacijsko nabiranje za osebne potrebe), še bolj pa se lastniki gozdnih zemljišč sprašujejo o ustreznosti ureditve osebne dopolnilne dela »nabiranje in prodaja gozdnih sadežev in zelišč v njihovi osnovni obliki«.

Osebo dopolnilno delo »nabiranje in prodaja gozdnih sadežev in zelišč v njihovi osnovni obliki« bi lahko razumeli kot razširitev rekreacijske (socialne) funkcije gozda iz 5. člena ZG na pridobitno (ekonomsko) funkcijo gozda. Posamezniku, ki ni lastnik gozda, pridobitna funkcija ne pripada avtomatično. Rekreativno nabiranje plodov s prodajo preko osebne dopolnilne dela iz rekreativne dejavnosti (izhajajoče iz socialne funkcije lastnine) s prodajo nabranih dobrin prerese v pridobitno dejavnost, ki se nanaša na ekonomsko funkcijo lastnine.

bitno dejavnost, ki se nanaša na ekonomsko funkcijo lastnine.

Na KGZS menimo, da bi moral osebna, ki bi želela izvajati »nabiranje in prodaja gozdnih sadežev in zelišč v njihovi osnovni obliki«, imeti vsaj soglasje lastnika gozda, kjer bo tovrstne sadeže nabirala. Nikakor ni mogoče dopustiti, da bi država na eni strani regulirala, kaj je legalna oblika osebne dopolnilne dela, po drugi strani pa spregledala, da se ta oblika dela izvaja na in s tujo lastnino brez soglasja lastnika gozdnega zemljišča.

Prepoved nabiranja plodov dreves

Kadar lastnik gozda drevje ali druge rastline goji zaradi plodov (npr. maroni, borovnice), lahko na občini (na območju katere rastejo gojene rastline) zahteva izdajo prepoved nabiranja takih plodov (25. člen ZG). Prepoved na predlog lastnika gozda odredi župan, ki z odločbo prepove nabiranje do-

ločene vrste plodov. Obiskovalci gozda morajo biti s takšno prepovedjo seznanjeni: lastnik gozda mora prepoved nabiranja plodov na primeren način objaviti in označiti. V praksi oziroma po napolitih iz občinskih odločb se postavi ustrezne table ob vstopu na parcele ali se nepremičnino, kjer je nasad, ogradi v celoti oziroma se ogradi posamezno drevo, nasad ipd.

Odškodninska odgovornost

Kadar ob prehodu ali nabiranju prostorastočih plodov nastane škoda na zemljišču ali pridelku, je povzročitelj škode za svoje dejanje odgovoren lastniku, zakupniku ali drugemu uporabniku kmetijskega ali gozdnega zemljišča, in sicer v skladu s predpisi o odškodninski odgovornosti. O odškodnini se lahko oškodovanec in povzročitelj škode sporazumeta, sicer lahko oškodovanec s pomočjo odškodninskega zahtevka preko sodišča zahteva primerno odškodnino.

Osebo dopolnilno delo na kmetiji

Teče že tretje leto, odkar je v veljavo stopil nov način ureditve osebne dopolnilne dela.

Urška Ahlin Ganziti, KGZS
urska.ahlin-ganziti@kgzs.si

Bistvene spremembe, ki jih je prinesla takratna novela zakona, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanje na črno, je bila uvedba obvezne registracije izvajalcev tega dela, mesečnih vrednotnic, omejitve višine prihodkov iz tega naslova ter poročanje Finančni upravi RS (FURS) o prejetih prihodkih. Prav tako so se spremenile vrste del, ki se lahko opravljajo kot osebno dopolnilno delo. Na kmetijskem področju se po novem preko te oblike dela lahko opravlja občasna pomoč pri kmetijskih delih.

Iz podatkov, pridobljenih iz elektronskega seznama posameznikov, ki opravljajo osebno dopolnilno delo, izhaja, da je preko 1.700 oseb priglasenih za opravljanje občasne pomoči pri kmetijskih delih. Gre za drugo

največjo skupino oseb, takoj za tistimi, ki imajo osebno dopolnilno delo priglašeno za izdelovanje, popravilo in prodaja izdelkov, ki jih je možno izdelovati na domu pretežno ročno ali po pretežno tradicionalnih postopkih. Kljub sicer kar velikemu številu oseb, ki so priglašene za občasno pomoč kmetom pri kmetijskih delih, pa se mnogi kmetje v praksi še vedno srečujejo z vprašanji, ali je ta oblika resnično primerna, kako izpeljati postopek najema takšne pomoči in kakšne vse obveznosti odpadejo nanje in kakšne na izvajalce osebne dopolnilne dela. V nadaljevanju bomo zato podrobneje predstavili to, sicer že nekaj časa uveljavljeno obliko najema pomoči dela na kmetiji.

Priglasitev izvajalca

Posameznik, ki želi delo opravljati, se mora pred pričetkom priglasiti za opravljanje. To stori prek spletnega portala AJPES ali osebno na upravni enoti, ki zanj opravi priglasitev. Ob priglasitvi se posamezniku dodeli zaporedna številka, izda obvestilo in se ga uvrsti na seznam oseb – izvajalcev osebne dopolnilne dela. Seznam vsebuje podatke o osebnem imenu posameznika, vrsti osebne dopolnilne dela, zaporedni številki posameznika in kontaktne podatke (telefon ali e-naslov). Osebo dopolnilno delo lahko priglasijo med drugim brezposelna oseba, zaposleni, študent, upokojenec in tudi nekateri tujci.

Opravljanje osebne dopolnilne dela in vrednotnice

Naročnik dela – kmet s seznama izbere izvajalca, ki bo pri njem izvajal občasno pomoč pri kmetijskih delih. Kmet zanj pred začetkom dela kupi vrednotnico. To stori neposredno na upravni enoti ali pa zahtevke za vrednotnico vloži prek portala e-uprava na predpisanim obrazcu. Zahtevke za pridobitev vrednotnice se šteje za obračun prispevkov za socialno varnost, ki ga ministrstvo, pristojno za javno upravo, redno posreduje finančni upravi. Kmet z nakupom vrednotnice tako hkrati opravi prijavo v socialna zavarovanja ter obračuna in plača obvezne prispevke. Vrednotnica trenutno stane

9,23 evra za koledarski mesec in pokriva prispevke za pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje. Vrednost vrednotnice pa se usklajuje z gibanjem povprečne plače in jo enkrat letno, najkasneje do 1. aprila, določi minister, pristojen za delo. Na tem mestu je potrebno pojasniti še, da je nakup vrednotnice možen le za tekoči ali prihodnji mesec, pri čemer mora biti pridobljena najpogosteje pred začetkom opravljanja dela. Kmet ima lahko hkrati več izvajalcev osebne dopolnilne dela, vendar mora za vsakega izmed njih posebej kupiti vrednotnico. Podobno je tudi v primeru, da en izvajalec opravlja dela na več kmetijah hkrati. V tem primeru mora zanj vsak kmet kupiti vrednotnico. Izjema velja le v primeru agrarnih in pašnih skupnosti, kjer predsednik agrarne ali pašne skupnosti v imenu vseh kmetov kupi eno vrednotnico za koledarski mesec dela pastirja.

Izdaja računov in poročanje FURS

Po opravljenem delu v posameznem koledarskem mesecu izvajalec kmetu izda račun. Račun mora biti izdan v dveh izvodih in jih je potrebno hraniti deset let. Za račune, izdane na podlagi osebne dopolnilne dela, ne veljajo pravila »vezane knjige računov«! Mora pa račun vsebovati: - zaporedno številko, - osebno ime in naslov ter davčno številko izdajatelja,

- kraj in datum izdaje,
- specifikacijo opravljenega dela, ceno ter skupno vrednost opravljenih storitev,
- osebno ime in naslov kmeta, pri katerem se je delo opravilo in
- podpis izdajatelja računa.

Izdani računi so podlaga za pravo polletnega poročila o dohodku in mesečne napovedi za akontacijo dohodnine, za oddajo katerih pa je zadolžen izvajalec dela in ne kmet.

Omejitve glede dohodka

Prihodek izvajalca v posameznem polletju koledarskega leta ne sme presežati treh povprečnih mesečnih neto plač v Republiki Sloveniji v preteklem koledarskem letu, kar v posameznem polletju letošnjega leta znese 3.090,48 evra. V primeru prekoračitve navedene omejitve dohodka bo posameznik izbrisan s seznama.

Na kaj je treba biti pozoren

Osebo dopolnilno delo je oblika najema pomoči, ki je ugodna za kmete. Vendar je potrebno opozoriti, da se lahko opravlja le na osnovni in drugi kmetijski dejavnosti, ne pa tudi na dopolnilni dejavnosti. Podobno tudi ne pri samostojnih podjetnikih posameznikih in pri pravnih osebah, ki imajo registrirano kmetijsko dejavnost. Nadalje je potrebno opozoriti na občasno naravo tega dela, kar pome-

ni, da se sme delo opravljati le kot priložnostno. V zvezi s tem je potrebno izpostaviti tudi elemente delovnega razmerja, ki so razlog, da se tovrstno delo lahko pretvori v zaposlitev po pogodbi o zaposlitvi, če se izkaže, da delo poteka v organiziranem delovnem procesu, po navodilih in pod nadzorom kmeta kot delodajalca, osebno, za plačilo in nepretrgoma.

Več vrst osebne dopolnilne dela

V prispevku je bila predstavljena zgolj ena vrsta osebne dopolnilne dela na kmetiji – občasna pomoč pri kmetijskih delih. Vendar to ni edina vrsta osebne dopolnilne dela, ki ga v sklopu kmetije lahko opravljamo. S seznama vrste del, ki se lahko opravljajo kot osebno dopolnilno delo, je potrebno omeniti tudi nabiranje in prodajo gozdnih sadežev in zelišč v njihovi osnovni obliki in že v uvodu omenjeno izdelovanje, popravilo in prodajo izdelkov, ki niso namenjeni zaužitju in ki jih je možno izdelovati na domu pretežno ročno ali po pretežno tradicionalnih postopkih. Obe omenjeni vrsti dela, za razliko od občasne pomoči pri kmetijskih delih, ne sodita med storitvena dela, zato velja nekoliko drugačna ureditev v zvezi z nakupom vrednotnic. Če izvajalec opravlja delo za neznanega naročnika, vrednotnico kupi sam, pri čemer strošek njenega nakupa lahko uveljavlja pri ugotavljanju davčne osnove.

PVC OGRAJA V RJAVA, BELI ALI SIVI BARVI
PVC letve že od 2,80 eur/m

Za naročilo ali izračun ponudbe nas pokličite ali nam pišite na profilplast@profilplast.si **031 675 639**
Profilplast, d. o. o., Zavrh nad Dobrno 10, 3204 Dobrna
T +386(0) 3 781 80 33, S www.profilplast.si

50 MOS

1968 2017

Celjski sejem, 12.-17. september 2017

NAJVEČJI IN NAJBOLJŠI

- MOS - gradnja in obnova doma
- MOS - kamping in karavaning, turizem in prehrana
- MOS - oprema in materiali za obrt in industrijo
- MOS - poslovne storitve in poslovne priložnosti v tujini
- MOS - izdelki široke potrošnje

DOBRO JE VEDETI!

Razširjamo program kmetijske mehanizacije in vrtnega programa Družina (2 odrasli osebi in do 5 otrok) na 50. MOS za samo 10 €

Učinkovito in okolju prijazno varstvo vinogradov

Prvo soboto letošnjega julija je Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto v sodelovanju z Občino Krško in strokovnjaki Biotehniške fakultete Ljubljana (BF), oddelka za agronomijo, ter Kmetijskega inštituta Slovenije organiziral prikaz delovanja traktorjev in traktorskih priključkov, ki se uporabljajo pri pridelavi grozdja.

Po kratki predstavitvi vseh sodelujočih podjetij so se pričeli vodeni prikazi delovanja traktorjev in traktorskih priključkov, namenjenih delu v vinogradu. Poleg priključkov, ki so bili predstavljeni pri delu v vinogradu, si je bilo moč ogledati tudi številne priključke, razstavljene poleg stojnic sodelujočih podjetij. Med prikazi v vinogradu so strokovnjaki z BF, Kmetijskega inštituta Slovenije in sodelavci Kmetijske gozdarskega zavoda Novo mesto podali nekaj trenutno aktualnih strokovnih usmeritev pri pridelavi grozdja.

Tako je dr. Rok Mihelič z BF poudaril pomen biološko aktivnih tal v vrstnem in medvrstnem prostoru, ki omogočajo raztapljanje težje dostopnih hranil, da jih trta lažje sprejme. Dr. Matej Vidrih z BF je podal nekaj napotkov v zvezi z ohranjanjem kakovostne travne ruše v vinogradu. Martin Mavsar s Kmetijsko gozdarskega zavoda Novo mesto je poudaril pomen pravilne rabe fitofarmaceutskih sredstev v vinogradu. Jože Simončič, direktor Kmetijske gozdarskega zavoda Novo mesto, je poudaril, da je treba ob skrbi za letošnji pridelek vedno misliti tudi na diferenciacijo rodnihih brstov za naslednje leto. Lastne izkušnje z ekološko pridelavo grozdja je opisala Andreja Brence s Kmetijske gozdarskega zavoda Novo mesto. Tomaž Poje s Kmetijskega inštituta Slovenije je opisal čiščenje škroplnic in neškodljivo odstranjevanje fitofarmaceutskih sredstev, kot jih zahteva pravilnik.

Martin Mavsar, KGZS - Zavod Novo mesto

AGRA 2017 JE TU!

NOVI T5 UTILITY

T5 ELECTRO™
COMMAND in T6

VZMETENA SPREDNJA PREMA, VZMETENA KABINA
IN VRHUNSKI SEDEŽ GRAMMER BREZ DOPLAČILA

PROMOCIJSKE CENE

PODARIMO UDOBJE

VABLJENI NA NAŠ RAZSTAVNI PROSTOR NA SEJMU AGRA 2017 OD 26. DO 31.8.2017

ITRO, d.o.o., PE Štore • Tel. (03) 780 57 12 (14, 15) • www.newholland.si

VEČ INFORMACIJ O AKCIJAH DOBITE PRI POOBlašČENIH PRODAJALCIH

48. sejem Narava-zdravje

12.-15. oktober | Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

Poudarki iz vsebine:

- Zdravo, sveže, lokalno
- Vabljeni na degustacije
- Posvetujte se s priznanimi strokovnjaki s področja zdravja
- Opravite preventivne preglede
- Izberite zdravilišča zase
- Preizkusite naravno kozmetiko
- Graditi in bivati naravno
- Obnovljivi viri energije
- Ukrepi za ohranjanje narave in njene biotske raznovrstnosti
- Rekreativna vadba po vaši meri
- Uporaba konoplje
- Moždanski fitness
- Druženje človeka in živali
- Prednovoletni nakupi
- Prek 100 brezplačnih predavanj, predstavitev, delavnic

zdravje

zeleno sobivanje

naravna kozmetika

prehrana

gibanje

wellness

Živimo vitalno!
www.narava-zdravje.si

Živimo vitalno!

Tradicionalni, letos že 48. sejem Narava-zdravje se bo odvil od 12. do 15. oktobra. Prireditev predstavlja vsebine s trendovskih področij zdravega življenjskega sloga, ki privabijo številne obiskovalce, saj je sejem tudi prodajni, predvsem pa pravi maraton delavnic, svetovanj, predavanj s področij prehrane, zdravja, gibanja, wellnesa, naravne kozmetike in zelenega sobivanja. Tudi letos se jih bo v štirih dneh zvrstilo več kot 200.

Pestro ponudbo razstavljalcev, med katerimi je v zadnjih letih največ zanimanja za zdravo, uravnoteženo prehrano, si ogleda približno 25.000 obiskovalcev. Med vsebinskimi poudarki je tudi tokrat zdrava, sveža in lokalno pridelana hrana.

Sejem nas spodbuja k ozavešenemu odločanju in izbiranju. Seznanja nas s pojmi, kot so trajnostno, ekološko, naravno idr. V sodelovanju z Zvezo potrošnikov Slovenije nas osvešča, kako posegati po izdelkih, ki niso zavajajoči, in kaj pomenijo različni certifikati.

Skupaj z Zvezo potrošnikov Slovenije (ZPS) vas tudi letos vabimo, da izpostavite svoje certifikate in omogočite potrošnikom, da se odločijo na osnovi strokovne informacije za nakup vašega izdelka ali storitve z evropskim okoljskim znakom ali certifikatom za ekološko živilo, kar potrošnikom nudi dodano vrednost. Na podlagi teh certifikatov bomo za obiskovalce pripravili vodnik po sejmu, ki jim bo v pomoč pri nakupu, in jih ozaveščali o tem, kateri certifikati resnično zagotavljajo kakovost in ustreznost. Več informacij o certifikatih najdete na

<http://www.narava-zdravje.si/za-razstavljalce/certifikati>.

Sejem že leta poteka pod pokroviteljstvom Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Letos na njem predstavljajo Zvezo slovenske podeželske mladine.

Prepričajte se, da je sejem vredno obiskati in si oglejte podrobnejši program: www.narava-zdravje.si.

Sejem je odprt:

12. do 14. 10. 2017	9.00-19.00
15. 10. 2017	9.00-17.00

Vabljeni, da nas obiščete na razstavnem prostoru KGZS!

S kmetije za vas tudi letos na AGRI

Akcija s kmetije za Vas že dvaindvajseto leto uspešno promovira pozitivne prakse slovenskih kmetij pri prodoru na trg in njihovi prepoznavnosti.

Andreja Krt Stopar, KGZS
andreja.krt@kgzs.si

Fotografije: **Barbara Remec, Kmečki glas**

Namen nagradne akcije je izbor kmetij, ki na izviren, dovršen in uspešen način neposredno tržijo svoje pridelke in izdelke. V tem okviru se ocenjuje urejenost same kmetije, raznolikost prodajnih poti in prepoznavnost v prostoru ter morebitni novi pristopi k trženju lastnih izdelkov. Vsakoletna podelitev priznanj: bronastih, srebrnih ali zlatega na sejmu Agra v Gornji Radgoni predstavlja tudi eno od medijskih promocij pozitivnih praks slovenskih kmetij.

Letos smo v sodelovanju s ČZD Kmečki glas, portalom

Agrobiznis in KGZS obiskali devet kmetij. Komisija v sestavi Barbara Remec, Petra Šubic in Andreja Krt Stopar je pri ocenjevanju preverjala označenost in urejenost dostopa do kmetije ter njeno celostno podobo, urejenost prodajnega in degustacijskega prostora ter načine trženja, pe-

strost in izvirnost ponudbe, prepoznavnost izdelkov ter težavnost prodora na trg, način pospeševanja prodaje ter odnos in nastop ponudnika pri predstavitvi kmetije in izdelkov.

Uspešnost je kriterij razvoja in ta je v številnih primerih tesno povezan s kmetijsko svetovalno službo, ki pozna sleherno slovensko kmetijo. Hvaležni smo, da s svojim delom gradimo akcijo, odnos med kmeti in družbo, odnos do zavedanja pomena varne, lokalno pridelane hrane. Letos so bili pri tem zaslužni Vanja Bajd Frelj, Linda Kogoj, Marija Kovačec, Ana Nuša Kunej, Barbara Lapuh, Metka Marinič, Anica Petrovič, Slavica Strelec in Andreja Žolnir.

Priznanja kmetijam bomo podelili na sejmu Agra v Gornji Radgoni 29. avgusta ob 11. uri v dvorani 1.

KMETIJA AŽMAN

Suha pri Predosljah, Kranj

Kmetija Ažman, po domače Ambarjeva kmetija, nudi pestro in okusno izbiro domačih mlečnih in mesnih izdelkov ter kokošja jajca. Večino izdelkov prodajo na kmetiji v prodajnem prostoru, nekaj prek vmesnih posrednikov, ki prodajajo končnemu potrošniku. Pred dvema letoma so na

kmetiji uredili klavnico za perutnino in tako ponudbo dopolnili s prodajo domačih piščančjih trupov. V novih prostorih sta Tomaž in Karmen Ažman poleg klavnice uredila hladilnico za belo in rdeče meso, obrat za predelavo mesa, zorilnico mesnih izdelkov, sirarno in trgovnico za domače dobrote. Njihova živina je od aprila do oktobra krmljena s sveže pokošeno travo, kar se odraža v kakovosti izdelkov. Poleg ostalih ponujenih izdelkov še zlasti izstopajo »grški« jogurt in piščančje hrenovke ter piščančja pašteta. Poudarek njihove pridelave in predelave je tradicionalni način brez aditivov in konzervansov. Tako se ob uživanju njihovih dobrot tudi starejša generacija v mislih vrne k babičini ponudbi.

KMETIJA KERIN,

Straža pri Krškem

Na kmetiji Kerin, v čudoviti idili med vinogradi, v skrbno načrtovani in urejeni Hiši frankinja si človek mora vzeti čas za »dušo privezat«. Mladi prevzemnik kmetije Lojze Kerin s ponosom pove, da ga je vinska trta spremljala od rojstva. Njegovemu rojstvu v čast je oče 1981. leta posadil prvi vinograd modre frankinje. Danes je njihova posebnost bela frankinja, ki jo imajo v ponudbi poleg modre frankinje in še šestih drugih odličnih vrst vina. Znanje, ki ga je Lojze pridobil na fakulteti, je dopolnil še z licencama za someljeja in degustatorja. V praksi se nenehno izpopolnjuje in letno preizkusi več različnih tehnologij kletarjenja in tako je njihovo vino vsako nekaj posebnega. Gostom ponujajo pester izbor vin, ki ohranjajo tradicijo posavskega vinorodnega okoliša, in vin, ki sledijo novim trendom. V sodobno zasnovani Hiši frankinja si gostje lahko ogledajo celoten postopek zorenja vina, poskusijo njihov prodajni asortim in kupujejo v lično urejeni prodajni sobici. Njihova vina tržijo tudi v priznanih slovenskih gostilnah in restavracijah.

POSESTVO SONČNI RAJ

Bogdan MAK, Vodole pri Malečniku

Zakonca Bogdan in Petra, ljubitelja sonca, zemlje in življenja sta mestno življenje zamenjala za kmetijo na griču. Petra še vedno v službi, Bogdan kot poklicni kmet. Pridelujeta avtohtone slovenske sorte sadja, industrijsko konopljo, buče, piro, bob, sladki krompir batata. V zeliščnem vrtu gojita ognjič, smilj, žajbelj, pelin, ameriški sla-

mnik, šentjanževko ter sivko. Zasadila sta medeni park s avtohtonimi rastlinami in v projekt vključila donatorje. Z

namenom, da bi lahko družine aktivno preživele dan na njihovem posestvu, sta poskrbela za najmlajše na inovativen način: jagodičje sta posadila v obliki labirinta. Tako si lahko obiskovalci ob igri na učni poti sami naberejo plodove.

Njihov način pridelave in predelave je ekološki. Pridelke in izdelke ponujajo na posestvu in tudi v nekaterih priznanih slaščičarnah in gostilnah doma in v tujini.

KMETIJA OSTANEK HERIC

Male Pece, Šentvid pri Stični

Damjana Ostanek Peric, lastnica in mlada prevzemnica kmetije, je z optimizacijo delovnega procesa: od pridelave sadik za lastne potrebe in nadalje pridelave vrtnin in poljščin, ki jih tržijo na domu, tržnicah in prek vmesnega posrednika, ponudbo nadgradila s predelavo in vložninami. Na kmetiji letno pridelajo 100 ton zelenjave, od tega jo 30 % predelajo sami. Vrtnine za vlaganje pripravljajo še posebej skrbno,

večinoma ročno, po preizkušenih lastnih receptih. Kmetija je že od samega začetka vključena v integrirano pridelavo vrtnin, zato je zelenjava kakovostna. Kmetija poleg svežih vrtnin in poljščin kupcu nudi vložene kumarice, rumeno papriko, rdečo papriko s česnom in peteršiljem, domačo zelenjavno mešanico in domači ajvar, vloženo rdečo peso, rdečo papriko, mešano solato, stročji fižol, sladke in pekoče feferone, kislo zelje in kislo repo.

TURISTIČNA KMETIJA PERESIN**Breg pri Golem Brdu, Dobrovo**

Sestri Mirela in Adrijana sta vinogradniško kmetijo dogradili z dopolnilno dejavnostjo turizem na kmetiji. V lično urejenih prostorih, ob dobri domači hrani in sproščenem vzdušju se človek počuti domače. Turistična kmetija Breg gradi prepoznavnost na odlični kulinariki. Njihova posebnost so prepoznavni jedilniki, ki so sestavljeni iz sezonske ponudbe in dovršeno aranžirani na krožniku z drobnim cvetjem ali zelišči, s katerim popestrijo videz in okus jedem. Bolj prepoznavnim jedilnikom, kot so sivkin, akacijev, figov, grozdni, češnjev jedilnik, ki je sestavljen od predjed, glavne jedi do sladice, ob bok stavijo tradicionalne jedi po receptih stare mame. Njihova ponudba obsega domači sir s sivko kot specialiteto, med, vino, za potrebe turizma gojijo oljke in kunce, prašiče, koze ter kokoši. Motiv, ki jim narekuje ustvarjalnost je, »od kuhinje stare mame do ustvarjalne kuhinje sezonske ponudbe in lastne pridelave in predelave«.

Izdelki iz njihove ponudbe izvirajo iz načela »od njive-do mize«, kar pomeni, da celo verigo izvajajo sami.

TURISTIČNA KMETIJA IN VINSKA KLET PUHAN**Bogojina**

Osnova kulinarčne ponudbe Puhanovih je zdrava in pestra hrana tradicionalne prekmurske kmečke kuhinje. Surovine zanjo pridelajo na kmetiji v Černelavcih pri Murski Soboti.

Opiranje na prekmursko kuhinjo pomeni, da vam v prvi vrsti ponudijo bograč, prekmurske kolone s krvavicami in bujto repo, domači narezek s prekmursko šunko, prekajeno vratovino in domačimi klobasami ter drugimi suhomesnimi dobrotami s kmetije, obogateno z doma pripravljenimi namazi.

Pa tudi to, da vas prijetno presenetijo z dódolami, ki so posebnost prekmurske prehrane. Z novejšimi sortami: chardonnay, traminec, renski rizling, sauvignon, sivi pinot, kerner so povečali zasajene površine. V velbani kleti ob lesenih sodih so uredili prijeten prostor za pokušno odličnih vin redne in pozne trgatve. Gost lahko tako poskusi najboljše, kar pridelajo na kmetiji v domačem okolju po tradicionalnih lokalnih recepturah.

KMETIJA VIZJAK
Zadrže, Šmarje pri Jelšah

Kmetija je še posebej prepoznavna po čili izdelkih. Mladi Matic je svojo pot na kmetiji začel s pripravo čili omak in ustvaril ponudbo desetih izdelkov, ki se tržijo pod blagovno znamko Čili Frik. Glavni izdelek je Čili vino, ki je poseben, unikatni izdelek, po katerem je povpraševanje tudi na ameriškem trgu

vostno hrano. Trud usmerjajo v prepoznavnost njihove ponudbe po Sloveniji in tujini s promocijo, sodelovanjem na prireditvah, ocenjevanjih in tržnicah.

in nosi zlato medaljo z mednarodnega vinskega tekmovanja v Ameriki. Kmetija ponuja še inovativne izdelke iz medu. Kmetija je močno vpeta v lokalno okolje, poslovno sodeluje z butičnimi prodajalnami ter prireja in sodeluje na različnih kulinarčnih festivalih. Njihova vizija je dvig prepoznavnosti in kulture pikantnih živil ter strankam ponuditi polnovredno in kakovostno hrano.

KMETIJA ŠKROBAR
Črnci, Apače

Družina Škrobar ohranja družinsko tradicijo ukvarjanja s kmetijstvom s tem, da so krave dojilje zamenjali za rejo prašičev in jih v okviru dopolnilne dejavnosti na kmetiji predelajo v domače klobase, salame, prekajeni hamburger,

tunko, polsuhe salame s sirom, zaseke, tlačenke, pečenice in kašnate klobase. Za svoje izdelke so prejeli številna priznanja na Dobrotah slovenskih kmetij. Večji delež mesnih izdelkov in mesa prodajo v lepo urejenem prodajnem prostoru na kmetiji in na tržnici v Gornji Radgoni. Z domačimi čevapčiči in pleskavicami oskrbujejo nekaj gostiln in sodelujejo na veselicah. Njihovo vodilo je kakovost izdelkov v zadovoljstvo potrošnikov in to jim stranke, ki se redno vračajo, tudi dokazujejo.

KMETIJA ŽITNIK
Starošince, Cirkovce

Poljedelsko-prašičerejska kmetija veliko skrb posveča kmetovanju v sozvočju z okoljem. Čeprav so žita še vedno glavni vir dohodka, je kmetija Žitnik prepoznavna po odličnih domačih in zdravih pekovskih izdelkih. Pira je pričela zgodbo dobrot iz krušne peči na kmetiji v letu 2012 in svojo paradno vlogo tudi ohranja. Iz pirine moke izdelujejo kekse, rogljičke, kruh, široke in jušne rezance in čokoleškote. Poleg tega njihova ponudba obsega še bučna semena in bučno olje.

Ob vstopu v njihove lepo urejene prodajne prostore, ki so združeni v prostor, kjer se izvajajo kreativne delavnice o pripravi in peki krušnih in pekovskih izdelkov, zadiši tako omamno, da stranka ne more oditi praznih rok. O kakovosti njihovih izdelkov pričajo tudi nagrade in priznanja, ki so jih prejeli na številnih tekmovanjih.

AGRA 2017: svež že 55-ič!

Jubilejni, 55. sejem AGRA, največji in najpomembnejši kmetijsko-živilski sejem v Srednji Evropi, bo tudi letos postregel s številnimi novostmi na področju kmetijstva in živilstva, z atraktivnimi razstavami kmetijskih živali in z vzorčnimi rastlinskimi nasadi.

Miran Mate, Pomurski sejem
miran.mate@pomurski-sejem.si

Od sobote, 26., do četrta, 31. avgusta 2017 se bo v Gornji Radgoni predstavilo preko 1800 razstavljalcev iz 36 držav na skupaj 71.300 m² razstavnih površin. Ključni dogodek, ki bo obeležil sejem v letu 2017, bo srečanje skupine držav Srednje in Vzhodne Evrope ter Kitajske 16+1. Kitajska bo tudi država partnerica sejma. Z državnimi in pokrajinskimi predstavami bodo nastopile Madžarska, Hrvaška, Avstrija, Poljska, Češka, Slovaška, Litva, Bosna in Hercegovina, Črna Gora, Makedonija, Albanija in Romunija.

Zeleni poudarki

Posebna pozornost sejma AGRA bo namenjena tudi Mednarodnemu letu trajnostnega turizma za razvoj, hrani iz naše bližine, trajnostnemu

kmetovanju in gospodarjenju z gozdovi ter kmetijski tehniki za visoko učinkovito in trajnostno kmetovanje. AGRA bo ponujala vodilne svetovne blagovne znamke kmetijske in gozdarske mehanizacije, novosti na področju opreme in sredstev za pridelavo človeku in okolju prijaznih živil ter vrhunske pridelke, prehranske izdelke, jedi, vina in produkte slovenske živilskopredelovalne industrije in dopolnilne dejavnosti kmetij.

Živahne razstave živali

Sejem bodo oživele predstavitve avtohtonih živali, govedi, konjev, prašičev in drobnice v hlevih in maneži, predstavitev čebelarstva, malih živali ter rib v ribniku. Kot novost pri govedorejski razstavi bo v nedeljo na maneži ob 11.00 potekalo tekmovanje otrok v vodenju telič-

kov AGRA JUNIOR POKAL. Celoten hlev D2 je namenjen predstavitvi slovenskih avtohtonih pasem živali: lipicanskemu, posavskemu in slovenskemu hladnokrvnemu konju, cikastemu govedu, krškopoljskemu prašiču, drežniški kozi, jezerko-solčavski ovci, štajerski kokoši in kranjski čebeli. Živali bodo dnevno s strokovnimi komentarji nastopale v maneži, kjer bo predstavljena tudi terapija s konji. Rejci bodo svoje odlične izdelke nudili v pokušino in prodajo.

Rodovitne sejemske oaze

V sejmski zeleni oazi bodo organizirane zanimive delavnice za odrasle in otroke, letos prvič pa tudi brezplačno varstvo za otroke. Vsak dan bodo na voljo vodeni ogledi po osrednjem, permakulturnem in demonstracijskem vrtu ter v trajnih nasadih hmelja, slovenskega trsnega izbora, starih sort jablan in v gozdno-parkovnem nasa-

du. Poligon Zeleni dragulji narave prikazuje kolekcije različnih sort konoplje v kombinaciji z zdravilnimi zelišči, kmetijskimi pridelki, medovitimi posevki, namakalnimi sistemi in energijskimi točkami.

Kulinarična in vinska ponudba

Ponujeni bodo nagrajeni izdelki iz mednarodnih ocenjevanj kakovosti mesnih, mlečnih izdelkov, brezalkoholnih pijač in medu. Številni bodo na voljo v pokušnjo tudi v Agrini kuhinji v hali C. Vino Slovenija Gornja Radgona bo ponudilo najboljša vina na strokovno vodenih in individualnih degustacijah. V Vinskem hramu bo vina predstavljala tudi 21. Vinska kraljica Slovenije Maja Žibert.

Agrina tržnica vabi k nakupom domačih dobrot

V hali C, kjer bo pokrita Agrina tržnica, bodo obiskovalci lahko

AGRA 2018 bo v znamenju mladih kmetov

Poudarki sejma AGRA 2018:

- mladi kmetje in podeželska mladina
- generacijska pomladitev
- digitalizacija
- inovativnost in znanje
- povezovanje

Strokovni program:

- izzivi mladih kmetov in razvojne perspektive v kmetijstvu
- posveti, okrogle mize, predavanja in predstavitve
- pokušnja vin in prehranskih izdelkov mladih kmetov
- strokovno vodeni ogledi razstav živali, vzorčnih nasadov ter učne sejemske poti
- mednarodni kongres mladih kmetov

kupili najrazličnejše prehranske dobrote, pijače, sladkane, naravno kozmetiko ter rokodelske izdelke.

Spoznavanje naravne pridelave na Agri je zabavno in družabno!

K poučni zabavi vabijo 19. državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov, srečanje ob dne-

vu avstrijske Štajerske, srečanje kmečkih žena in deklet ter podeželske mladine, izbor najtežje buče, tekmovanji v vlečenju vrvi in plesanju polke, plesanje maskot razstavljalcev, nogometna tekma slovenske vinske reprezentance, srečanje sommelierjev, Evropskega reda vitezov vina, Konzulata za Slovenijo in starodobnih traktorjev Steyr.

Brezplačno varstvo in zelene delavnice za otroke

V igralnici v hali D bodo otroci reciklirali in ustvarili igračke iz odpadnih materialov. V permakulturnem vrtu v sejmski zeleni oazi bodo ustvarjali z naravnimi materiali (slamo, lesom, glino), spoznavali vrt, nabirali zelenjavo in zelišča, naredili vrtiček, raziskovali sejmsko učno gozdno pot in si ogledali živali na sejmju.

Več o doživetjih sejma AGRA:

www.pomurski-sejem.si

Aktivnosti zbornice na sejmju AGRA

Tudi v letu 2017 bo Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije aktivno sodelovala na sejmju AGRA

Robert Peklaj, KGZS
robert.peklaj@kgzs.si

Na sejmju se bodo v hali B poleg osmih območnih kmetijsko-gozdarskih zavodov pri KGZS predstavila številna združenja, zveze in društva, ki s svojim delovanjem pomembno prispevajo k ohranitvi in razvoju slovenskega podežlja. Seveda bodo tudi letos pod okriljem zbornice sodelovali Zveza kmetov Slovenije, Zveza slovenske podeželske mladine, Sindikat kmetov, strokovna združenja in zveze, kot so turistične kmetije, kmečki sirarji, predelovalci mesa, strojni krožki in drugi. Med drugim lahko napovemo, da se bodo letos prvič predstavili v okviru zbornice tudi trsničarji Slovenije.

Za letošnje sodelovanje KGZS v strokovnem programu sejma AGRA so značilni trije sklopi:

Prvi sklop je **Dan zbornice**, ki bo v **torek, 29. avgusta**, in na katerem se bodo srečali tako zaposleni kot člani ter vsi, ki so tako ali drugače povezani z zbornico. Program bo potekal v **dvorani 1 od 10.00 do 13.00**.

V prvem delu bomo predstavili prizadevanja, delo in dosežke zbornice od lanske do letošnje Agre.

V drugem delu dneva zbornice na sejmju bomo podelili priznanja S kmetije za vas. Letos v akciji sodeluje devet kmetij, katera kmetija je najbolj prepričala strokovno komisijo, pa boste lahko izvedeli v torek, 29. avgusta, ob 11. uri v Dvorani 1 na sejmju AGRA.

Tretji del dneva zbornice na sejmju bo namenjen zmagovalcem akcije S kmetije za vas, saj bomo po podelitvi priznanj v pogovoru z njimi ugo-

tovali, kako biti kljub težkim razmeram za kmetijstvo še vedno uspešen in kakšen je recept za pravo tržno usmeritev kmetije.

Drugi sklop so **predavanja**, in sicer bo zbornica obogatila strokovni program sejma kar s tremi predavanji in dvema okroglimi mizama.

Že v **soboto, 26. avgusta, boste lahko ob 13. uri v dvorani 2** prisluhnili nasvetom, kako do sredstev za mlade kmete. Zbornica je namreč podpisnica akcijskega načrta za delo z mladimi kmeti in ti najpogosteje sprašujejo, kako do ustreznih sredstev za preživetje ali novi zagon dejavnosti.

V **ponedeljek, 28. avgusta, bomo ob 13. uri v dvorani 5** govorili o vedno zanimivi temi, in sicer o davkih v kmetijstvu. Predstavili bomo, kaj prinaša kmetom spremenjen način ugotavljanja katastrskega dohodka, ugotovili, kateri predlogi nove davčne reforme 2017 so dobrodošli in kateri za kmete nesprijemljivi. Naše stališče je, da bi morali biti davčni zakoni veliko bolj prijazni, kot so sedaj.

V **sredo, 30. avgusta, bomo ob 14. uri v dvorani 2** našo pozornost namenili sladkorni pesi na naših njivah. Predstavili bomo tehnološka navodila za gojenje sladkorne pese, predvsem, kakšno prihodnost ima na naših tleh.

Isti dan, in sicer ob 10. uri v dvorani 5, pa bomo na okrogli mizi iskali rešitev, kako v Sloveniji zagotoviti dovolj pujskov za shemo Izbrana kakovost in za naša potrošnike.

Tretji sklop so razstave živali in podelitve priznanj. Letos bodo prvič tekmovali otroci v vodenju telet, in sicer v nedeljo, 28. avgusta, v maneži.

V ponedeljek bomo podelili nagrade najboljšim govedorejcem, v sredo pa tudi prašičerejcem.

Prav tako v sredo bomo tudi prvič podelili priznanja najboljšim vinom Zveze društev vinogradnikov in vinarjev Slovenije.

PROGRAM KGZS NA SEJMU AGRA 2017

Sobota, 26. 8. 2017

- 13.00–14.00 / dvorana 2
Predavanje: **Kako do sredstev za mlade kmete / Predava: Jože Očko, KGZS**

Nedelja, 27. 8. 2017

- 11.00–13.00 maneža
Tekmovanje otrok v vodenju telet in podelitev pokalov najboljšim otrokom

Ponedeljek, 28. 8. 2017

- 10.00–12.30 / maneža
Ocenjevanje razstavljenih goveje živine
- 13.00–14.00 / dvorana 5
Predavanje: **Davki v kmetijstvu – zakaj morajo biti kmetom prijazni / Predava: mag. Neva Pajntar, KGZS**

- 13.00–14.00 / maneža
Podelitev nagrad govedorejcem

Torek, 29. 8. 2017 - Dan KGZS

- 10.00–11.00 / dvorana 1
Srečanje ob dnevu KGZS
- 11.00–12.00 / dvorana 1
Podelitev priznanj S kmetije za vas
- 12.00–13.00 / dvorana 1
Okrogla miza z zmagovalci S kmetije za vas

Sreda, 30. 8. 2017

- 10.00–12.30 / dvorana 5
Okrogla miza **Kako v Sloveniji zagotoviti dovolj pujskov za shemo IK in za zadovoljitev potreb potrošnika / Okrogli mizi sledi podelitev priznanj in pohval najboljšim rejcem**
- 14.00–15.00 / dvorana 2
Predavanje: **Sladkorna pesa na naših njivah**
- 15.00–16.00 / dvorana 5
Podelitev priznanj **Najboljša vina Vinisa**

Izbrani dogodki in doživetja jubilejnega 55. sejma AGRA

Vsak dan:

9.00 – 19.00 / vzorčni nasadi
Vodeni ogledi po sejmskih vrtovih

9.00 – 19.00 / hala B, razstavní prostor Semenarne Ljubljana
Strokovno svetovanje kmetijskih svetovalcev

11.00 in 15.30 / vzorčni nasadi
Zeleni dragulji narave – strokovno vodenje (pričetek v hali D, razstavní prostor Ekoci)

Več dni:

Sobota 14.30 – 15.30, nedelja 9.30 – 11.00, ponedeljek 16.00 – 17.00, torek 11.00 – 12.30, sreda 11.00 – 13.00, četrtek 11.00 – 12.30 in 15.00 – 17.00 / maneža
Predstavitev slovenskih avtohtonih pasem domačih živali s strokovnim komentarjem

Sobota 11.30 – 13.00, nedelja 13.00 – 15.00, ponedeljek 14.30 – 16.00 / maneža
Predstavitev »Kako do volne – od striženja do izdelka«

Sobota 14.00 – 14.30, nedelja 16.00 – 16.30, ponedeljek 17.00 – 17.30, torek 16.00 – 17.00, sreda 13.00 – 13.30 in četrtek 14.00 – 14.30 / maneža
Predstavitev dela ovčarskega psa borderkollija z ovcami

Sobota, nedelja, ponedeljek, torek, in četrtek 11.00 / hala D1
Strokovno voden ogled prašičerejske razstave

Nedelja, ponedeljek, torek in sreda 9.00 – 10.00 / hala A, razstavní prostor MKGP
Jutranja kava z ministrom, v četrtek čaj z državnim sekretarjem

Ponedeljek, torek in sreda ob 11.30 in 13.30 / demonstracijski prostor
Demonstracija varnega dela z motorno žago

Ponedeljek, torek, sreda in četrtek 9.30, 10.30, 12.30, 14.30 in 15.30 / demonstracijski prostor
Demo predstavitev rezalno-cepilnega stroja TITAN podjetja UNIFOREST

Torek 15.00 – 16.00, sreda 10.00 – 11.00 in 16.00 – 17.00, četrtek 10.00 – 11.00 in 13.00 – 14.00 / maneža
Revija razstavljenе goveje živine

Sobota, 26. 8. 2017

10.00 / maneža
Odprtje 55. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA

13.00 – 14.00 / dvorana 2
Predavanje: Kako do sredstev za mlade kmete

13.00 – 14.00 / maneža
Odprtje govedorejske razstave z revijo razstavljenih živali
Plesanje maskot razstavljalcev

14.00 – 16.00 / dvorana 4
Okrogla miza: Problematika kmetijske zemljiške politike v Sloveniji

14.00 – 15.30 / prireditveni prostor pred upravo sejma
Tekmovanje v plesanju polke

15.00 – 18.00 / dvorana 5
Poslovna konferenca držav Srednje in Vzhodne Evrope ter Kitajske (16 + 1)

16.00 – 17.00 / prireditveni prostor pred upravo sejma
Zaključek nagradne akcije »Najtežja buča in najzanimivejša zbirka okrasnih buč«

16.00 / maneža
Razglasitev rezultatov in podelitev pokalov regijskega tekmovanja oračev za pokal Pomurskega sejma

Nedelja, 27. 8. 2017

10.00 – 11.00 / dvorana 1
Svečana razglasitev rezultatov in podelitev priznanj ocenjevanja medu z mednarodno udeležbo

10.00 / demonstracijski prostor
19. državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov

11.00 – 12.00 / hala A, razstavní prostor MKGP
Okrogla miza: Je stik in komunikacija s potrošnikom ključna za rast prehranskega sektorja? (Shema Izbrana kakovost)

11.00 – 13.00 / maneža
1. AGRA JUNIOR POKAL – tekmovanje otrok v vodenju telička

11.15 – 12.30 / dvorana 2
Strokovna razprava ČZS, JSSČ o sistematičnem mentorstvu vodenju čebelarjev začetnikov

12.30 – 13.45 / dvorana 2
Strokovna razprava: Pomen sejanja sončnic

14.00 – 15.30 / dvorana 2
Posvet: Novo znanje za vaš gozd – prikaz pripomočkov za učinkovito gospodarjenje z gozdovi

14.00 / Vinski hram
Vodena pokušnja avtohtonih sort z ocenjevanja vin VINO Slovenija Gornja Radgona 2017 z Majo Žibert, Vinsko kraljico Slovenije 2017

14.00 / hala A, razstavní prostor MKGP
Predstavitev knjige Brez čebel ni življenja

15.00 – 16.00 / hala A, razstavní prostor MKGP
Okrogla miza: Leto dni po ustanovitvi SiDG – smo na pravi poti?

15.00 – 16.00 / maneža
FENDT tekmovanje v vlečenju vrvi za najmočnejše slovenske fante

16.00 – 17.00 / dvorana 2
Svečana razglasitev rezultatov in podelitev priznanj 37. mednarodnega ocenjevanja kmetijske mehanizacije in opreme

16.00 / Vinski hram
Vodena pokušnja vinskih posebnosti z ocenjevanja vin VINO Slovenija Gornja Radgona 2017

Ponedeljek, 28. 8. 2017

9.30 – 13.00 / dvorana 3
Okrogla miza: Ali je prigrasitev sumov nepoštenih praks na Agencijo RS za varstvo konkurence učinkovit ukrep?

9.30 – 10.30 / dvorana 4
Predstavitev okoliških merilnikov za agrokmetijstvo

9.30 – 11.00 / dvorana 5
Predavanje: Zagotavljanje kakovosti semena kmetijskih rastlin; Rezultati naknadne kontrole semena zelenjadnic in krompirja od 2007 do 2016

10.00 – 13.00 / dvorana 1
Veterinarski posvet

10.00 – 11.00 / dvorana 2
Predavanje na temo stanja kemijske in mikrobiološke varnosti živil (podatki iz monitoringov živil)

10.00 – 12.30 / maneža
Ocenjevanje razstavljenе goveje živine

11.00 – 12.00 / hala A, razstavní prostor MKGP
Okrogla miza: Kako uspešni smo v borbi proti podlubnikom in drugim škodljivcem?

11.15 – 12.45 / dvorana 5
Predstavitev: Izziivi slovenskega agroživilstva in sedemdesetletnica Biotehniške fakultete

11.30 – 13.30 / dvorana 2
Okrogla miza: Ekološka živila v gastronomiji, »BIO + LOKALNO = IDEALNO«

12.00 – 15.00 / dvorana 4
Okrogla miza: Izkušnje Republike Hrvaške in Republike Slovenije pri izvajanju Programa razvoja podeželja

13.00 – 14.00 / dvorana 5
Predavanje: Davki v kmetijstvu – zakaj morajo biti kmetom prijazni?

13.00 – 14.30 / maneža
Podelitev priznanj govedorejcem in svečana podelitev priznanj ob 25-letnici delovanja PRO v govedoreji

14.00 / Vinski hram
Vodena pokušnja sauvignonov z ocenjevanja vin VINO Slovenija Gornja Radgona 2017 z Majo Žibert, Vinsko kraljico Slovenije 2017

14.30 – 15.30 / dvorana 3
Predavanje: Vodimo trajnostne / vzdržne investicije v Evropsko kmetijstvo

15.00 / dvorana 1
Svečana razglasitev rezultatov in podelitev priznanj mednarodnih ocenjevanj v okviru 55. mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma AGRA:
- 21. mednarodnega ocenjevanja sadnih sokov, brezalkoholnih pijač in embaliranih vod
- 31. mednarodnega ocenjevanja mleka in mlečnih izdelkov
- 38. mednarodnega ocenjevanja mesa in mesnih izdelkov

15.00 – 16.00 / hala A, razstavní prostor MKGP
Okrogla miza: Internacionalizacija – prodor slovenskega sektorja prehrane in znanja v tujino

16.00 / Vinski hram
Vodena pokušnja rdečih sort z ocenjevanja vin VINO Slovenija Gornja Radgona 2017

Torek, 29. 8. 2017

9.30 – 11.00 / dvorana 5
Madžarski poslovni forum

10.00 – 11.00 / dvorana 1
Srečanje ob dnevu KGZS

10.00 – 11.00 / dvorana 3
Predavanja na dan sadjarjev: Bakterijski ožig oljk; Plodova vinska mušica; Prognoza škodljivih organizmov v sadjarstvu

10.00 – 11.00 / maneža
Predstavitev rodov in rejcev ljutomerskega kasača iz Šentjerneja

11.00 – 12.00 / dvorana 1
Podelitev priznanj »S kmetije za vas«

11.00 – 12.00 / dvorana 4
Predavanja na dan vinogradnikov: Ukrepi za zatiranje zlate trsne rumenice; Virusno obolenje vinske trte GPGV

11.00 – 12.00 / hala A, razstavní prostor MKGP
Okrogla miza: Varstvo potrošnikov: So razlike med proizvodi istega proizvajalca potrošniku vidne in sprejemljive?

11.30 – 13.45 / dvorana 2
Sadjarski posvet 2017

11.30 – 14.00 / hala D2
Delavnica polstenja

12.00 – 13.00 / dvorana 1
Okrogla miza z zmagovalci »S kmetije za vas«

12.00 – 16.00 / dvorana 5
Mednarodno kooperacijsko srečanje MEET4BUSINESS AGRA 2017

12.30 – 14.00 / dvorana 3
Predavanje na temo problematike glede potovanj (vnos rastlin, živali itd. iz tretjih držav)

13.00 – 13.30 / Vinski hram
Predstavitev in pokušnja vin iz ekološko pridelanega grozja

13.00 – 14.00 / maneža
Predstavitev rodov in rejcev ljutomerskega kasača iz Šentjerneja

14.00 – 15.30 / dvorana 2
Strokovni posvet: Prehrabne potrebe jaboljk; Foliarno gnojenje in fertirigacija

10.00-14.00 / HALA B, razstavní prostor ČZD Kmečki glas
Predstavitev knjige Založbe Kmečki glas Skrivnosti dobre vina in pogovor z avtorico

14.00 – 14.30 / Vinski hram
Vodena pokušnja šampionskih vin VINO Slovenija Gornja Radgona 2017

15.00 – 16.30 / dvorana 1
Svečana razglasitev rezultatov in podelitev medalj 43. odprtega državnega ocenjevanja vin in 7. odprtega državnega ocenjevanja BIO vin VINO Slovenija Gornja Radgona

15.00 – 16.00 / hala A, razstavní prostor MKGP
Okrogla miza: Podnebne spremembe: škoda v kmetijstvu in gozdarstvu ter pomen zavarovanj

Sreda, 30. 8. 2017

9.00 – 10.30 / dvorana 4
Skupna seja območnih enot KGZS Murska Sobota, Ptuj in Maribor

10.00 – 13.00 / dvorana 1
Podelitev priznanj Zadrúžne zveze Slovenije

10.00 – 11.30 / dvorana 2
Delavnica: Kako pospešiti prenos znanja in inovacij v kmetijsko prakso? – Program razvoja podeželja RS 2014-2020 in Evropsko partnerstvo za inovacije

10.00 – 12.00 / dvorana 3
Strokovni posvet: Kmetijska logistika

10.00 – 13.00 / dvorana 5
Okrogla miza: Kako zagotoviti v Sloveniji dovolj rojenih puiškov za shemo IK in s tem zadovoljiti potrebe slovenskega potrošnika? Posvetu sledi podelitev priznanj in pohval najboljšim rejcam.

11.00 – 13.00 / dvorana 4
Posvet: Ekonomika reje drobnice

11.00 – 12.00 / hala A, razstavní prostor MKGP
Okrogla miza: Kako živijo slovenske turistične kmetije?

11.30 – 14.00 / hala D2
Delavnica polstenja

12.00 – 14.00 / dvorana 2
Ekosocialni forum: Ali lahko vplivamo na to, kdo so kupci kmetijskih zemljišč v Sloveniji?

13.30 – 14.45 / dvorana 1
Posvet: Zeleni dragulji narave – tržna priložnost, izziv krožnega gospodarstva in trajnostnega turizma

13.30 – 14.30 / maneža
Predstavitev pasem ovc in koz, ki jih redimo v Sloveniji, s strokovnim komentarjem

14.00 – 15.00 / dvorana 2
Predavanje: Sladkorna pesa na naših njivah

14.00 – 18.00 / dvorana 4
Srečanje rejcev krškopoljskih prašičev, predelovalcev, gostincev in posrednikov

14.00 / Vinski hram
Vodena pokušnja chardonnayev z ocenjevanja vin VINO Slovenija Gornja Radgona 2017 z Majo Žibert, Vinsko kraljico Slovenije 2017

14.30 – 15.00 / maneža
Prikaz striženja ovc in rokovanja z drobnico

15.00 – 16.00 / dvorana 1
Podelitev priznanj Najboljša vina VINIS-a
Organizator: Zveza društev vinogradnikov in vinarjev Slovenije – VINIS in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

15.00 – 16.00 / hala A, razstavní prostor MKGP
Okrogla miza: Manj birokracije (administrativnih zahtev) pri kandidiranju za sredstva kmetijske politike – mit ali realnost?

15.00 – 15.30 / maneža
Podelitev priznanj MKGP za najboljše reje drobnice v letu 2017

15.30 – 16.00 / maneža
Predstavitev dela pastirskih psov slovenske avtohtone pasme kraški ovčar in podelitev priznanj lastnikom

16.00 / Vinski hram
Vodena pokušnja rizlingov z ocenjevanja vin VINO Slovenija Gornja Radgona 2017

Četrtek, 31. 8. 2017

10.00 – 11.30 / dvorana 1
Posvet o ekološki pridelavi semen

10.00 – 11.30 / dvorana 2
Predavanje na temo smernic glede pridelave zelenjave in vrtnin v smislu mikrobiološke ustreznosti

10.00 – 11.00 / dvorana 3
Predavanje: Predstavitev tehnoloških navodil za varstvo plodovk

12.00 – 16.00 / dvorana 2
Seminar in okrogla miza: Pogled v prihodnost: Kratke dobavne verige, javno naročanje in pametno agro-živilstvo

12.00 / zunanji prostor pred upravo sejma
8. srečanje starodobnih traktorjev Steyr

14.00 / Vinski hram
Vodena pokušnja penecih vin z ocenjevanja vin VINO Slovenija Gornja Radgona 2017 z Majo Žibert, Vinsko kraljico Slovenije 2017

15.00 – 16.00 / vzorčni nasad N3
Pobiranje pridelkov s sejmskih vrtov

16.00 / Vinski hram
Vodena pokušnja penecih vin z ocenjevanja vin VINO Slovenija Gornja Radgona 2017

Organizator si pridružuje pravico do spremembe programa.

O svežene informacije:
www.pomurski-sejem.si

Podeželje v mestu 2017

Pridružite se nam 2. septembra na Pogačarjevem trgu v Ljubljani in 7. oktobra pred Hišo stare trte v Mariboru

Prireditve Podeželje v mestu so namenjeni promociji kmetijstva in zblizavanju podeželja z mestom in obratno. Na njih se dogaja še marsikaj zanimivega, poučnega, okusnega in prijetnega. V letu 2017 so se kmetije že predstavile na štirih dogodkih v Ljubljani in Kopru. Pripravljamo še dva: v Ljubljani in Mariboru.

V soboto, 2. septembra, bo v Ljubljani na Pogačarjevem trgu potekalo jesensko Podeželje v mestu – pridelano in ponujeno z ljubeznijo. Osrednje mesto bo tokrat namenjeno solčavski pastirski tradiciji z lokalnimi dobrotami in paši ovc v visokogorju ter uporabi ovčje volne. Na njem se bo s ponudbo pridelkov in izdelkov slovenskega podeželja med 8. in 14. uro predstavljalo 45 kmetij z območja cele Slovenije. Ob 10. uri se bo pričel kulturni program in po trgu se bo plesalo, kramljalo, prodajalo in kupovalo v ritmu glasbe članov Folklornega društva Groblje iz Domžal. Poseben čar bo tokratnemu dogodku dajal citrar s Solčavskega. Prireditve bo obogatena s poučnima delavnicama izdelave pastirskih piščali in filcanja. **Zbiranje prijav za ta dogodek je zaključeno, stojnice so zasedene!**

V soboto, 7. oktobra, bo priložnost za predstavitev kmetij v Mariboru. V sklopu festivala Stara trta se bo Podeželje v mestu pridružilo dogajanju pred Hišo stare trte. Na festivalu, ki je vinski, kulinarčni in kulturni poklon najstarejši trti na svetu, se bo dogajalo veliko. Je popolno doživetje tako za ljubitelje pristnih, tradicionalnih dobrot kot tudi za ta prave gurmane. Lepo vabljeni, da sodelujete s svojo predstavitvijo.

Prostih je še nekaj stojnic, prijavo pošljite na e-naslov pr@kgzs.si.

Dobrodošli prav vsi, obiskovalci in razstavljalci. Povabite svoje prijatelje in znance, Podeželje v mestu vabi v objem zvokov, vonjev in okusov slovenskega podeželja!

Spremljajte nas na spletni strani www.kgzs.si in Fb strani Kmetijstvo je zakon www.facebook.com/kmetijstvoinospk/.

Tatjana Vrbošek, KGZS

Tudi letos ceneje na sejmu Narava-zdravje

Tudi letos vam Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije v sodelovanju z organizatorjem sejma Gospodarskim razstaviščem ponuja možnost cenejšega nastopa na sejmu Narava zdravje, ki bo letos od 12. do 15. oktobra 2017 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Letos vam ponujamo možnost skupnega nastopa na našem razstavnem prostoru, kjer smo posebej za vas pripravili zelo ugodno ponudbo. Glede na vaše lanske pripombe, predloge in želje vam letos ponujamo razstavni prostor velikosti vsaj 6 kvadratnih metrov, ki vključuje:

- razstavni prostor vsaj 6 kvadratnih metrov (3 x 2 m),
- talno oblogo Heuga,
- leseno steno v ozadju,
- pult (miza) 2 kvadratna metra (2 x 1 m),
- stol,
- souporabo skupnega električnega priključka,
- prijavnino,
- vpis v katalog (ob pravočasni prijavi),
- ekološko takso.

Tudi letos je možna prijava samo za en dan, seveda pa je možno sodelovati vse štiri dni sejma. Glede na omejeno število mest bodo imeli prednosti tisti, ki se bodo prijavi za vsaj tri ali vse štiri dni.

Cena: 100 € + ddv na dan ob prijavi samo za en dan

Cena: 90 € + ddv na dan ob prijavi za 2 ali 3 dni

Cena: 85 € + ddv na dan ob prijavi za vse 4 dni

Cena ne vključuje priključka za nočni tok in morebitnega najema hladilne vitrine ali kakšne druge dodatne opreme, si pa lahko prostor opremito po svoje.

Rok za prijavo: 10. september 2017 (možne so samo pisne prijave!).

Prosimo, da izpolnjene prijavnice (ki jih dobite na naši spletni strani ali pa vam jo pošljemo po e-pošti) pošljete pravočasno, ker bomo le tako lahko zagotovili to ceno in vaš zapis v katalog! Poleg ustrezne prijave sta pogoja za sodelovanje na sejmu tudi članstvo v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije s poravnanimi vsemi obveznostmi in urejena ustrežna dokumentacija za prodajo.

Vabimo vas torej, da se pod okriljem Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije predstavite približno 25.000 obiskovalcem sejma Narava zdravje!

Več o sejmu lahko preberete na spletni strani organizatorja www.narava-zdravje.si, dodatne informacije glede sodelovanja lahko dobite na naši spletni strani www.kgzs.si ali pa vam jih posreduje Robert Peklaj, robert.peklaj@kgzs.si.

14. vseslovensko srečanje kmetov na Ponikvi in Slomu

V nedeljo, 8. oktobra, bo potekalo 14. vseslovensko srečanje kmetov na Ponikvi in Slomu pri zavetniku slovenskih kmetov, slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva Antonu Martinu Slomšku.

- ob 12. uri bo sveta maša v cerkvi svetega Martina na Ponikvi,
- ob 14. uri bo slavnostna akademija pred Slomškovo rojstno hišo na Slomu.

Pri izvedbi srečanja poleg Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije sodeluje občina Šentjur pri Celju, župnija Ponikva in številni prostovoljci. Z namenom, da se srečanja udeležijo tudi tisti, ki nimajo možnosti prevoza, so območne enote Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije organizirale avtobusne prevoze.

OBMOČNA ENOTA KGZS	KONTAKTNA OSEBA	TELEFON	OPOMBE
Novo mesto	Katarina Omrzel	07 373 05 70	Prijave zbiramo do zapolnitve avtobusa.
Brežice	Viktor Kožar	07 490 22 10 041 319 603	Prijave zbiramo do zapolnitve avtobusa.
Celje in Slovenj Gradec	Lidija Đudič	03 42 55 510	Prijave zbiramo med 8. in 12. uro.
Kočevje	Janko Debeljak	01 835 01 20 041 310 188	Prijave zbiramo do zapolnitve avtobusa.
Nova Gorica	Tajništvo KGZS – Zavoda GO, Franc Vodopivec	05 335 12 33, 041 742 182	Prijave zbiramo do zapolnitve avtobusa.
Koper	Srečko Horvat, srecko.horvat@go.kgzs.si	031 666 143	Prijave zbiramo do zapolnitve avtobusa.
Kranj	Mojca Demšar	04 2804 624	Prijave zbiramo do srede, 4. 10., oz. do zapolnitve avtobusa.
Ljubljana	Elizabeta Tratnik	01 513 07 00	Prijave zbiramo do srede, 4. 10., oz. do zapolnitve avtobusa.
Maribor	Anica Kirič	02 228 49 13	Prijave zbiramo do zapolnitve avtobusa.
Murska Sobota	Darinka Horvat	02 539 14 10	Prijave zbiramo do zapolnitve avtobusa.
Postojna	Majda Godina, Anton Tonjo Janežič	05 720 04 30, 051 683 364, 040 188 533	Prijave zbiramo do zapolnitve avtobusa.
Ptuj	Barbara Bunderla	02 749 36 10, 041 332 624	Prijave zbiramo do zapolnitve avtobusa.

Razpis za izbor Inovativnega mladega kmeta

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) in Zveza slovenske podeželske mladine (ZSPM) spodbujata inovativnost med mladimi na podeželju, zato vabita mlade kmetice in kmete k oddaji vlog za izbor Inovativna mlada kmetica, inovativni mladi kmet 2017.

Naziv se podeljuje kandidatu, ki živi in dela na kmetiji, še ni dopolnil 40 let in je z inovativno idejo pomembno prispeval k ohranjanju in razvoju kmetijstva, gozdarstva ali ribištva ter se odlikuje vsaj po enem od naslednjih vidikov:

- da njegove ideje prinašajo novosti, pomembne za nadaljnji razvoj,
- da njegove ideje prinašajo izvirne pristope k delu,
- da se vpeljane spremembe odražajo v pozitivnih ekonomskih učinkih na kmetiji.

Posebno priznanje bo podeljeno osebi, ki bo prejela najvišje število glasov v spletnem glasovanju na Facebook profilu Zveze slovenske podeželske mladine.

Prijave kandidatur se lahko oddajo po pošti na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Gospodinjska 6, 1000 Ljubljana, osebno v tajništvu KGZS ali po elektronski pošti na naslov kgzs@kgzs.si, s pripisom »IMK 2017«; prijave morajo biti na omenjenem naslovu do 23. avgusta 2017.

Prijavni obrazec je na voljo na enotah Javne službe kmetijskega svetovanja pri KGZS; na spletni strani Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (www.kgzs.si) in na Zvezi slovenske podeželske mladine (info@zspm.si).

Dodatne informacije v zvezi s prijavo h kandidaturi so na voljo na:

- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije: Jožica Vodopivec Rozman, jozica.vodopivec-rozman@kgzs.si, 01 51 36 642.
- Zveza slovenske podeželske mladine: Slavica Gašparič, slavica.gasparic@zspm.si, 041 664 017.

48. sejem Narava-zdravje

12.–15. oktober | Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

IMK
inovativni mladi
kmet-kmetica

Od nevednega Tomažka do uspešne sirarke

Predstavljamo uspešne kmetije: Kmetija Sinkovič iz Vrenske gorce pri Bučah

Marjan Papež, KGZS
marjan.papez@kgzs.si

Kaj lahko storiš, če ne dobiš službe in živiš na kmetiji ob vznožju kozjanskih hribov? Na kmetiji, kjer redijo nekaj več kot 20 krav in imajo dolgoletno tradicijo priraje mleka?

Katja Sinkovič, po izobrazbi magistrica znanosti in z opravljenim pedagoško-andragoškim izpitom, ni dobila primerne službe, zato se je odločila, da bo začela s predelavo mleka. »Stane Levart, kmetijski svetovalec, specialist za predelavo mleka pri KGZS – Zavodu Ptuj, me je po najinem prvem pogovoru dobrohotno poimenoval 'nevedni Tomažek', saj znanja o predelavi mleka nisem imela niti za vzorec. Ampak imela sem voljo in zastavljen cilj,« pojasni Katja začetke njene dopolnilne dejavnosti – predelavo mleka na kmetiji.

Šla je na tečaj za predelavo mleka in na vse načine srkala vse znanje o predelavi mleka. In to zelo uspešno, saj je za izdelke prejela na ocenjevanjih Dobrote slovenskih kmetij na Ptujju že zlato priznanje za navadni probiotični jogurt, za sadni jogurt gozdni sadeži ter domačo skuto. Znak kakovosti, ki si ga izdelke prisluži za trikratno osvojitve zlatega priznanja, pa je prejela za domačo skuto in navadni probiotični jogurt. Z ocenjevanj na kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Račgani pa se je Katja vrnila s srebrnima priznanjema za domačo skuto in navadni probiotični jogurt.

Kmetija, ki se nahaja na Vrenski gorci pri Bučah, slabih 10 kilometrov od Olimja, ima dolgoletno

zgodovino, ki sta jo začela pisati stara starša Franciška in Mihael. Tradicijo sta nadaljevala starša Katarina in Mihael, ki sta v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja prešla na intenzivnejšo priraje mleka. Leta 2013 pa je Katja, ena izmed treh Sinkovičevih hčera, začela s predelavo mleka.

Vse se začne s kakovostno krmo ...

Mleko, ki iz hleva z vezano rejo potuje v objekt za predelavo, ki je bil nekoč star hlev, daje dobrih 20 krav pretežno lisaste pasme.

»Ker se zavedamo pomena kakovosti mleka, posvečamo posebno pozornost prehrani krav. Imamo dobrih 12 hektarjev travnikov in njiv, na katerih pridelujemo osnovno krmo. Dokupimo le nekaj dopolnilne krmne mešanice za najboljše krave. Odločili smo se za priraje in predelavo mleka brez gensko spremenjenih organizmov,

Sobivanje treh generacij: stara starša Miloš in Katarina, mlada prevzemnica kmetije Katja z Mitjem ter to jesen osnovnošolka Žana s sestrico Živo.

za kar imamo tudi certifikat,« razloži Katja.

... in kakovostnim mlekom

»Iz polnovrednega mleka smo najprej izdelovali probiotične sadne in navadne jogurte, skuto, namaze ter mlade sire, v zadnjem času smo paletto razširili

še na jogurtne prelive, grški tip jogurta in smetano,« tako Katja. Kaj pa siri? Zaenkrat še ne razmišlja o tem, saj se sveži mlečni izdelki dobro prodajajo, obrat kapitala pa je hiter. Predelava in prodaja jim gre očitno dobro od rok, saj imajo v sirarni že dve leti zaposleno tudi sirarico Jasmino.

S svetovalno službo je vse lažje

Ob že omenjeni strokovni pomoči Staneta Levarta pri predelavi mleka so bili v veliko pomoč napotki kmetijske svetovalne službe iz Šmarij pri Jelšah. Marjana Gradišek in Rok Samec sta pomagala pri pripravi vloge za mlado prevzemnico za leto 2016. Sredstva bodo namenjena za posodobitev hleva, s tem da čakajo še na razpis za naložbe v kmetijska gospodarstva, s čimer bi zaokrožili posodobitev kmetije.

Najboljša promocija gre od ust do ust

S prodajo nimajo težav. Oskrbujejo kar 16 šol in vrtcev v občinah Kozje, Brežice, Krško, Bistrica ob Sotli, Podčetrtek, Rogaška Slatina in celo 45 km oddaljeno šolo Majšperku. Tako njihove izdelke dobi oziroma bo

pa se pohvalijo z odlično prodajo na tržnici v Krškem.

Ko družina drži skupaj, ni nič nemogoče

Temelj uspeha Sinkovičeve kmetije je dobro sožitje vseh generacij na kmetiji. K temu je treba dodati, da sta Katji v izjemno pomoč sestri Irena, ki je na KGZS – Zavodu Celje zaposlena kot svetovalka specialistka za predelavo mesa na kmetijah za območje cele Slovenije, ter sestra Sonja, ki je ravnateljica šole v Podčetrtku. Ob izdatni pomoči sester pa Katja še doda, da sta ji v veliko pomoč prijateljica, ki ji vodi računovodstvo za dopolnilno dejavnost, ter svakinja, ki je zaposlena na banki.

Kupcem v prodajalni na domu občasno postreže že tudi šestipolletna Žana.

dobilo po počitnicah vsaj enkrat mesečno na mizo skoraj 7.000 otrok.

Pri lokalni prodaji je bila v pomoč tudi okoliščina, da je Katjin življenjski sopotnik Mitja, ki je po izobrazbi kmetijski tehnik, zaposlen na pošti in je prepoznaven po vsej občini Kozje, kamor spada tudi Vrenska Gorca.

Se je pa prvo sodelovanje in prodaja izven domačih okvirov začela s sodelovanjem s Pekarno pod gradom v Podčetrtku, kjer so najprej prodajali njihove izdelke. Dobro je tudi sodelovanje s Termami Olimia, še posebej

Ko le ne bi bilo toliko papirjev ...

»Še dobro, da imam toliko pomoči, pa tudi lastna izobrazba mi pomaga pri urejanju in vodenju vse potrebne dokumentacije. Pa vendar. Tega je absolutno preveč. Praktično iste podatke moramo sporočati na (pre)več naslovov. Evidence se podvajajo, moje delo pa tudi. Velik izziv je bila prodaja v šole in vrtce. Še dobro, da so se bili voljni spopasti s predpisi, katerim je treba zadostiti, da lahko kupujejo neposredno od kmetov,« z optimizmom zaključuje Katja.

Prenovljena podoba nalepk na izdelkih (na levi strani) bo pripomogla k večji prepoznavnosti palete mlečnih izdelkov s kmetije Sinkovič.

Poleg prodaje na domu in tržnicah z mlečnimi izdelki oskrbujejo šestnajst šol in vrtcev.

www.kupujmodomace.si

KUPUJMO DOMAČE!
KGZS

Spletna ponudba pridelkov in izdelkov slovenskih kmetij